

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 131, ЧИСЛО 46, П'ЯТНИЦЯ, 15 ЛИСТОПАДА 2024 РОКУ

1893

Vol. 131, No. 46, FRIDAY, NOVEMBER 15, 2024

\$2.00

Жозеп Боррель відвідав Україну

Російський контрнаступ на Курщині

КИЇВ. – Президент України Володимир Зеленський і Високий представник ЄС із закордонних справ та безпекової політики Жозеп Боррель під час зустрічі обговорили збільшення військової допомоги Україні.

„Головні теми переговорів – подальша взаємодія України та ЄС, збільшення військової допомоги, зняття обмежень на удари по військових цілях на території РФ, розблокування підтримки в межах Європейського фонду миру та завершення всіх процедур щодо надання Україні 50 млрд дол. відповідно до рішення G7“, – заявив Президент.

Візита Ж. Борреля в Україну є п'ятою з початку повномасштабного

російського вторгнення. Президент підкреслив, що під час своїх візитів європейський дипломат повсякчас відвідує і регіони України, зокрема, побував на Чернігівщині.

„Дякую, що під час цієї війни завжди були на нашому боці – на боці України, на боці українського народу. Вам не потрібно розповідати про деталі цієї війни, тому що ви постійно були в Україні у складні дні. Ми завжди могли на вас розраховувати“, – зазначив В. Зеленський, звертаючись до високого представника ЄС із закордонних справ та безпекової політики.

Також Президент подякував за допомогу Україні з боку Євросоюзу та держав – членів ЄС.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль провів зустріч з Ж. Боррелем під час якої співрозмовники обговорили євроінтеграцію України.

Високий представник ЄС Ж. Боррель відвідав село Ягідне на Чернігівщині, що постраждало від російської окупації. „У Ягідному російські окупанти місяць утримували 370 осіб у підвалі школи на 170 квадратних метрів. Їхнє тяжке випробування повертає нас у найтемніші дні європейської історії“, – написав Боррель. Він додав, що ця подія є жахливим нагадуванням про те, як виглядає життя простих українців під російською окупацією.

Укрінформ

Жозеп Боррель в Ягідному.

Гармаші обстрілюють ворога. (Фото: Укрінформ)

Російські сили ведуть велику контрнаступальну операцію в Курській області, намагаючись витіснити українські війська, однак цей наступ обернувся для Росії невдачею, вважає військовий експерт BILD Юліан Рьопке, проаналізувавши дані з відкритих джерел.

За його інформацією, росіяни зіткнулися з величезними втратами, однак відбити в них поки що вийшло лише два невеликі населені пункти: Погребки і Дар'їно. Росія втратила 28 одиниць бронетехніки, переважно сучасних БТР-82А, і понад 200 солдатів, убитими й пораненими.

10 листопада New York Times, посиляючись на джерела серед чиновників США та України, повідомила, що міноборони РФ сформувало в Курській області ударне угруповання чисельністю 50 тис. людей. Згодом це підтвердив і Володимир Зеленський.

Крім російських військових, до складу угруповання увійшли військовослужбовці з КНДР.

Американські чиновники зазначили, що російська армія вже почала контрнаступ, але поки що він не має

(Закінчення на стор. 14)

ХРОНІКА ВІЙНИ

Бойові дії від 1 до 10 листопада

- Підбив у Севастополі автомобіля керівника штабу 41-ої бригади ракетних кораблів та катерів Чорноморської флотії РФ Валерія Транковського – успішна спецоперація СБУ.

- Внаслідок вибуху йому відірвало ноги, він помер від втрати крові. Транковський віддавав накази на пуски крилатих ракет з акваторії Чорного моря по цивільних об'єктах в Україні.

- 10 листопада Сили оборони України завдали вогневого ураження по складах із боєприпасами 1060-го центру матеріально-технічного забезпечення у Брянській області. На підірваних складах були ракети до реактивних систем залпового вогню та керовані авіаційні бомби.

- 6 листопада дрони-камікадзе

- вперше уразили ворожі кораблі у Каспійському морі. Відстань від держкордону України до об'єкта ураження становить близько 1500 кілометрів. Унаслідок ударів уражень зазнали ракетні кораблі „Татарстан“ та „Дагестан“, а малі ракетні кораблі проєкту 21631.

- 9 листопада дрони СБУ уразили Алексінський хемічний комбінат у Тульській області РФ, що входить до корпорації „Ростех“ та виробляє боєприпаси, порох і матеріали для російського ВПК. Завод зупинено, персонал евакуйовано.

- У жовтні українські дрони знищили та уразили понад 52 тисячі російських цілей. З них окремої уваги заслуговують 129 артилерійських систем, 221 одиниця ворожо-

(Закінчення на стор. 14)

Союзники допомагають Україні

КИЇВ. – Президент України Володимир Зеленський 10 листопада зустрівся з Міністром оборони Естонії Ханно Певкуром. В. Зеленський подякував Естонії за лідерство щодо виділення 0.25 відс. ВВП країни на військові потреби України, що закріплено у двосторонній безпековій угоді. Він також наголосив на необхідності ефективної взаємодії для реалізації всіх положень документа.

Серед головних питань, які обговорили під час зустрічі, – нагальні оборонні потреби країни та необхідна допомога для комплектування нових бригад.

Х. Певкур оголосив про новий військовий пакет на потреби Сил оборони перед початком зими. До нього, зокрема, увійде уніформа для українських воїнів.

Окрема увага під час зустрічі – можливостям естонської сторони фінансувати виробництво далеко-

бійних дронів в Україні, а також важливості голосу Естонії та всіх країн Балтії на підтримку вступу України до ЄС і НАТО.

Володимир Зеленський і Х. Певкур також обговорили реалізацію Плану перемоги, який Естонія беззастережно підтримує.

У зверненні до народу В. Зеленський сказав: „За цей тиждень маємо важливі рішення наших партнерів. Те, що дійсно допомагає. Франція – є рішення про ракетний пакет. Ми продовжуємо з Францією й надзвичайно вагому програму тренування наших воїнів. Я дякую за це!

Ми працюємо з нашими партнерами із США над новими оборонними пакетами, які підтримують нашу систему ППО. І це те, що вкрай необхідно перед зимою, в умовах постійних російських ударів. Ми потребуємо

(Закінчення на стор. 9)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Зростає виробництво зброї

КИЇВ. – 9 листопада Президент України Володимир Зеленський повідомив: „В цьому році ми змогли вийти на значні результати по кількох напрямках. Це і наша українська артилерія – наші снаряди, наші гармати. Це і дрони – різних видів, для різних завдань, які не лише допомагають фронту захищати позиції та знищувати окупанта, але й завдають ударів по Росії на все більшу і більшу глибину. Ми будемо це нарощувати. Ми перетнули позначку перших ста одиниць ракетного озброєння цього року. Зараз уже понад 800 компаній працюють над виробництвом зброї для наших Сил оборони та безпеки України. Зараз уперше за понад 30 років незалежності ми маємо не просто поодинокі інвестиційні кроки партнерів в Україні, а системні моделі для інвестування. Зокрема, це модель Данії, яка вкладає кошти й залучає інвестиції у виробництва. Ми домовились також із Францією про іншу модель – із залученням технологій і побудовою відповідних виробництв. Також є попередні домовленості з іншими нашими партнерами про розміщення виробництва зброї в Україні. І це те, що буде нас постійно посилювати. (Офіційне інтернет-представництво Президента України)

■ Вчителі отримають щомісячну доплату

КИЇВ. – Кабінет міністрів ухвалив рішення про запровадження з 1 січня 2025 року щомісячної „вчительської доплати“ до заробітної плати педагогів у розмірі 1,000 гривень, повідомив Прем'єр-міністр Денис Шмигаль 8 листопада під час виїзного засідання уряду, що відбулося в Одесі. Д. Шмигаль уточнив, що з 1 вересня 2025 року цю виплату збільшать до 2,000 грн „на руки“ кожному вчителю. Педагогічним й науково-педагогічним працівникам, які працюють за кордоном, зараховуватимуть період роботи на педагогічних посадах у стаж, який дає право на отримання надбавки за вислугу років. (Укрінформ)

■ Жодних обмежень на заготівлю дров немає

КИЇВ. – Президент України не підписуватиме законопроект про штрафи за зберігання дров, повідомив Прем'єр-міністр Денис Шмигаль 8 листопада під час виїзного засідання уряду, що відбулося в Одесі. „Кілька важливих речей щодо заготівлі дров у сільській місцевості. Це – важливе, резервне та іноді основне паливо для людей, тому наголошую: жодних обмежень на заготівлю дров для людей немає і не буде. Резонансний депутатський законопроект щодо штрафів за зберігання дров не буде підписаний Президентом України“, – сказав він. Д. Шмигаль наголосив, що держава та уряд всіляко сприятимуть українцям, які заготовляють дрова для опалення власних домів узимку. За його словами, для цього є відповідна програма підтримки, яку реалізують разом із партнерами. (Укрінформ)

■ Україна отримає \$1.37 млрд на соціалку

КИЇВ. – Міністерство фінансів України та Світовий банк 8 листопада підписали грантову угоду про залучення близько 1.37 млрд дол. у межах проекту PEACE in Ukraine для фінансування соціальних та гуманітарних видатків. Документ підписали міністер фінансів України Сергій Марченко та регіональний директор Світового банку у справах країн Східної Європи Боб Сом. Метою проекту є часткова компенсація видатків державного бюджету, зокрема соціальних та гуманітарних, що не пов'язані зі сферою безпеки і оборони. За умовами угоди, Україна отримає грант від США у розмірі 1.35 млрд дол. та 0.011 млрд євро з Цільового фонду багатьох донорів. Кошти надійдуть до держбюджету найближчими днями. Від початку повномасштабного вторгнення завдяки проекту PEACE in Ukraine Мінфін залучив майже 28 млрд дол. США і понад 1.4 млрд євро бюджетної підтримки. (Укрінформ)

Про відкриття неба над Україною

ВАРШАВА. – У Варшаві зібралися близько ста представників авіогалузі – профільних регуляторів Євросоюзу, Великої Британії та США, українських та іноземних авіокомпаній, страхових та лізингових компаній, виробників літаків. Умови відкриття неба над Україною обговорили за зачиненими дверима, але вперше – предметно і за участю військових.

Міністерство розвитку громад та територій спільно з Державною авіаційною службою, Украерорухом, командуванням Повітряних сил та керівниками міжнародних аеропортів презентували дорожню карту з відкриття повітряного простору України в умовах воєнного стану. Директор Міжнародної ради аеропортів Європи Олів'є Янковець говорив в інтерв'ю „Інтерфакс-Україна“, що авіосполучення в Україні цілком реально відновити до кінця року. Головне – правильно розташований засоби ППО та розрахована страховка. Перевізники готові літати за існуючих ризикованих умов, пасажери полетять на тих же умовах і за тарифами, які їм нарахують. Це процес комплексний. Оцінку ризиків для цивільної авіації надала

Державіослужба, директор Украероруху розповів про забезпечення безпеки аеронавігації та готовність аеронавігаційної системи, а генеральні директори міжнародних аеропортів „Бориспіль“ та „Львів“ – про готовність летовищ. Це перший захід такого масштабу, де обговорювалися конкретні кроки з відновлення польотів над Україною.

Механізми координації цивільної та військової авіації презентував особисто Олег Захарчук, заступник командира Повітряного командування „Центр“ з авіації – начальник авіації. З точки зору безпеки більше підійшов би „Бориспіль“, а враховуючи географію – звісно, краще західні летовища, і перший кандидат – „Львів“, бо у випадку „Борисполя“ довелося б відкрити на території України ще один чи й два резервних аеропорти на випадок позаштатної ситуації. А для „Львова“ ними можуть бути аеропорти в ЕС. На зустрічі у Варшаві були представники багатьох перевізників (AirBaltic, Austrian Airlines, LOT Polish Airlines, Skyline Express, SprintAir) і в першу чергу – українських SkyUp Airlines та Supernova Airlines.

Укрінформ

Трамп ймовірно поговорив з Путіним

ВАШІНГТОН. – Обраний Президент США Дональд Трамп поговорив телефоном із Президентом Росії Володимиром Путіним і обговорив війну в Україні, повідомила Washington Post із посиланням на обізнані джерела. Трамп закликав Путіна уникати ескалації в Україні і нагадав про значну військову присутність американських сил у Європі. При цьому речник Путіна Дмитро Песков, реагуючи на матеріал, заявив, що такої розмови між Трампом і Путіним взагалі не було. Washington Post стверджує, що Київ знав про розмову Трампа з Путіним і не заперечував проти неї, однак у МЗС України це заперечують. „Повідомлення про те, що українська сторона була заздалегідь проінформована про ймовірний дзвінок, є неправдивими. Відповідно, Україна не могла підтримати дзвінок або виступити проти нього“, –

заявив представник МЗС України Георгій Тихий.

Директор із комунікацій Трампа Стівен Чунг сказав: „Ми не коментуємо приватні перемовини між президентом Трампом та іншими світовими лідерами“. В інтерв'ю NBC News Трамп розповів, що ще не говорив з Путіним, але планує зробити це.

Москва прохолодно відреагувала на перемогу Трампа, а пресекретар Кремля Дмитро Песков заявив журналістам, що Путін не планує дзвонити майбутньому президенту „недружньої країни, яка прямо і побічно бере участь у війні проти нашої держави“. Однак цього ж дня Путін, виступаючи на засіданні дискусійного клубу „Валдай“, привітав Трампа з перемогою на виборах і дав зрозуміти,

(Закінчення на стор. 16)

Не буде військ країн ЕС

КИЇВ. – Країни-члени ЕС не змінювали своєї позиції щодо надання Україні допомоги для її самооборони, але на цей час ЕС не ухвалював жодних рішень щодо надсилання європейських військових в Україну за будь-яким мандатом. Про це 11 листопада в Брюсселі заявив речник ЕС Пітер Стано, відповідаючи на запитання кореспондента Укрінформу про ставлення ЕС до повідомлень про телефонну розмову між Трампом та Путіним, а також до оприлюдненої пропозиції Трампа застосувати європейські війська на лінії розмежування між силами України і російськими загарбниками у випадку заморожування кон-

флікту по лінії зіткнення.

„На цьому етапі немає такого рішення ЕС, щоб міг надсилати своїх солдатів в Україну в будь-якій якості та за будь-яким мандатом. На цій стадії є наші місії на місці подій. Одна з них – військова тренувальна місія, яка наразі має мандат надання тренування поза межами України. Між країнами-членами тривають дискусії, чи ми могли б просуватися у цій діяльності або поширити мандат цієї місії також на Україну. Але на цей час ми не маємо чогось, що б було у цьому сенсі одностороннього погоджено між країнами-членами“, – зазначив П. Стано.

Укрінформ

У Британії вчитимуть українських військових

ЛОНДОН. – У Великій Британії відбулася міжнародна партнерська конференція, присвячена плануванню підготовки українських військових на 2025 рік. Ця конференція стала платформою для надання оновленої інформації про місію в режимі реального часу, обговорення майбутніх змін у базовому курсі піхоти та курсах лідерства, а також визначення тих частин місії, які потребують додаткової підтримки та співпраці із боку міжнародних партнерів.

В обговоренні взяли участь представники Центру наземних операцій, аташе з питань оборони міжнародних партнерів, офіцери міжнародного співробітництва та уповноважені представники міжнародних партнерів, які могли представляти інтереси своїх країн щодо майбутніх планів країни

та участі у навчальній операції „Інтерфлекс“ упродовж 2025 року. Командир багатонаціональної операції „Інтерфлекс“ полковник Енді Бордман, розповів про наявні плани та можливості для продовження підготовки українців у Великій Британії.

Підбиваючи підсумки заходу, учасники зауважили, що підготовку українських військових потрібно вдосконалювати відповідно до реалій сучасних бойових дій і країни-партнери готові в цьому допомагати.

Велика Британія за підтримки 12 країн-партнерок підготувала за два роки понад 40 тис. військовослужбовців Сил оборони України у межах багатонаціональної навчальної операції „Інтерфлекс“.

Укрінформ

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

„Козацький фарватер-2024”

Учасники злету „Козацький фарватер-2024”. (Фото: Віталій Струтинський)

Олександр Калько,
капітан III ранги

ЧЕРКАСИ. – В жовтні вчергове відбувся щорічний злет юнацьких організацій національно-патріотичного спрямування „Козацький фарватер-2024”. Це вже тринадцятий від 2012 року захід, який вже набув визнання, підтримку Черкаської міської влади, усталену програму та традиції.

Організатори подбали, щоб в учасників якомога менше було вільного часу: мандрівка лісом пере-

ходила у подолання річки, лекція з історії українського козацтва – у навчання з в'язання морських вузлів, стрільба по цілях – у розповідь про діяльність УПА.

Великою мірою долучились до проведення злету пластуни з Черкас. А там, де пластуни, там і вечірня ватра, і нічний алярм.

Активними гостями злету стали курсанти Інституту військово-морських сил, які провели

(Закінчення на стор. 7)

3 допомогою архівних чисел „Свободи”

Михайло Михайлинин

ДРОГОБИЧ, Львівська область. – У відділі історії музею „Дрогобиччина” провели пізнавальний патріотичний конкурс „Ми – українці. Це – наші герої!”, який підготувала старша наукова працівниця Марія Головкич. У вікторині на знання історії України та героїчних захисників взяли участь понад 40 учнів навчальних закладів Дрогобицької громади, а також вчителі.

Нагородження відбулося в Меморіальній кімнаті Героїв „Небесної сотні” та воїнів АТО. Серед найкращих знавців історії та переможців – учні Анастасія Лагуш, Максим Мелько, Софія Митник та інші учасники. Також за активну підготовку школярів до конкурсу відзначено педагогів Лесю Терлецьку, Тетяну Білинську та інших. Відзнаки, бойові шеврони та патріотичні горнятка переможцям вручали воїни, які прибули з фронту у короткі відпустки. Учасники подякували захисникам за сумлінну службу, за можливість творити в українській школі і вручили їм пам'ятні подарунки.

Також до 65-ої річниці трагічної загибелі Провідника ОУН Степана Бандери, який став символом незламності України, в музеї відкрили виставковий проєкт „Степан Бандера: життя, присвячене свободі”. Цікаві експонати з унікальними світлинами, книгами та документами допомага-

Воїни вручають відзнаки переможцям патріотичного конкурсу.

ють дізнатися про життя та діяльність українського політичного діяча, національного героя С. Бандеру. Серед знакових експонатів є цінні архівні числа найстаршої україномовної газети „Свобода” зі США, де надруковано важливі інформації про загибель ідеолога українського націоналізму С. Бандери та судовий процес над його вбивцею.

Нагороди кінофестивалю „Молодість”

КИЇВ. – Гран-прі „Скіфський олень” 53-го Київського міжнародного кінофестивалю „Молодість” отримав повнометражний фільм режисерки Жанни Озірної „Медовий місяць” про молоду пару, яка перебувала в передмісті Києва, коли туди ввійшли російські війська. Головну нагороду за найкращий повнометражний фільм міжнародного конкурсу отримала стрічка „Все, що ми уявляємо як світло” режисерки Паял Кападії (Франція, Індія, Нідерланди, Люксембург).

Спеціальна відзнака від журі міжнародного конкурсу у стрічки „Новий рік, що так і не настав” режисера Богдана Мурешану (Румунія). Най-

кращим короткометражним фільмом міжнародного конкурсу визнана стрічка „Ми хочемо жити тут” Александріни Туркан. Перемогу в національному конкурсі короткого метру здобув фільм „Лелеки завжди повертаються додому” режисерки Гали Козютинської.

Спеціальні відзнаки від журі національного конкурсу короткого метру отримали фільми „Додаткові сцени” (Роман Хімей і Ярема Малащук) та „Територія дитинства” (Марина Шкрабалюк).

У конкурсній програмі Teen Screen головну

(Закінчення на стор. 15)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Заволоділи коштами банку

КИЇВ. – Детективи Бюро економічної безпеки України викрили групу осіб, які заволоділи коштами банку в особливо великому розмірі. Слідство встановило, що голова правління відкритого акціонерного товариства (ВАТ) спільно із колишнім заступником голови правління акціонерного банку оформили 150 млн грн кредиту під заставу нерухомого майна без наміру повернути кошти. Надалі кредитні кошти були перераховані з рахунків ВАТ на рахунки Компанії з управління активами нібито за цінні папери. Згодом права власності на заставне майно, а саме адміністративно-виробничий комплекс у Києві, за підробленим договором, керівник ВАТ переоформив на користь третіх пов'язаних осіб. Підписантами угоди від імені іноземної компанії були особи, які не мають ніякого до неї стосунку. Кредитні кошти були розподілені між всіма співучасниками злочину. (Українська правда)

■ Війська РФ пошкодили греблі

КИЇВ. – Війська РФ пошкодили греблі Курахівського водосховища. Це несе загрозу жителям населених пунктів на річці Вовчій – як на Донеччині, так і на Дніпровщині. Про це написав начальник Донецької обласної військової адміністрації Вадим Філашкін. Рівень води у річці піднявся на 1.2 метра. Начальник Курахівської міської військової адміністрації Роман Падун повідомляє, що огляд греблі не можна провести через постійні обстріли ворога. 11 листопада почала ширитися інформація, що підірвана Тернівська дамба Курахівського водосховища, яке розташовано на річці Вовча, витік якої біля села Прогрес, що протікає Донецькою та Дніпропетровською областями. Місто Курахове стоїть на березі річки та водосховища, яке створили, аби охолоджувати Курахівську ТЕС. (Укрінформ)

■ Викрили на хабарництві

ТЕРНОПІЛЬ. – Викрили на хабарництві головного лікаря головного лікаря обласної клінічної психоневрологічної лікарні Володимира Шкробота. Керівник медзакладу „погорів” на отриманні 40 тис. грн неправомірної вигоди. Таку суму за невтручання у свою діяльність йому щомісяця платила приватна підприємця, яка надавала ритуальні послуги на території лікарні без відповідного договору оренди. Оперативники управління стратегічних розслідувань задокументували п'ять фактів отримання хабаря на загальну суму 200 тис. грн. У ході проведення обшуків за місцями проживання, а також у службових приміщеннях посадовця та підприємця вилучено понад 9.2 млн грн в національній та іноземній валюті, документацію, комп'ютерну техніку, мобільні телефони та „чорнові” записи. Йому загрожує до 10 років позбавлення волі з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна. Їй загрожує до шести років позбавлення волі з конфіскацією майна. (Укрінформ)

■ Вручено нагороди та відзнаки

КИЇВ. – Міністер культури та стратегічних комунікацій Микола Точицький 8 листопада з нагоди Всеукраїнського дня працівників культури та майстрів народного мистецтва вручив державні нагороди та урядові відзнаки працівникам культури, які творять і захищають те, що робить націю єдиною і сильною. За значні заслуги у зміцненні української державності, мужність і самовідданість, виявлені у захисті суверенітету та територіальної цілісності України та вагомий особистий внесок у розвиток української культури та мистецтва, багаторічну плідну діяльність нагороджено орденами „За мужність”, „За заслуги”, княгині Ольги III, князя Ярослава Мудрого. Присвоєні почесні звання присвоєно ряду діячів. (Укрінформ)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Нові призначення до Кабінету Трампа

ПАЛМ БІЧ, Флориди. – Новообраний президент Дональд Трамп 12 листопада призначив двох членів до свого Кабінету. На секретаря оборони назначено 44-літнього Піта Гетсета. Він є ветераном Національної гвардії з Мінесоти, служив у Іраку та Афганістані, і досягнув рангу майора. Впродовж останнього десятиліття він є коментатором на телевізійній програмі новин „Fox News”. У червні він критикував адміністрацію Джо Байдена за просування „політичної коректності” у Збройних силах США, замість навчання і військової підготовки. На директора Центрального розвідувального управління (CIA) назначений 59-літній Джон Реткліф, колишній член Палати представників з Техасу, через свої політичні погляди знаний як „яструб” і як оборонець Д. Трампа, коли деякі демократи закидали, що Трамп начебто мав підтримку Росії, коли виграв свої перші президентські вибори в 2016 році. У 2020-2021 роках Дж. Реткліф був директором національної розвідки (DNI) в Кабінеті Д. Трампа. 11 листопада Д. Трамп призначив 60-літнього трикратного конгресмена з Флориди Майка Валца на посаду радника президента в справах національної безпеки. Він відслужив 27 років в Армії США та Національній гвардії, був членом елітарного спецназу „Зелені берети” в Афганістані, Африці й на Близькому Сході, досягнув рангу полковника і є першим колишнім членом „Зелених беретів”, обраним до Конгресу. („The Wall Street Journal”)

■ Скільки допомоги США доставили Україні

ВАШІНГТОН. – Після ухвалення Конгресом додаткового фінансування для України у квітні цього року США доставили в Україну 83 відс. обіцяних боєприпасів зі складів США, 67 відс. обіцяних спроможностей ППО та 60 відс. вогневих спроможностей. Про це на прес-конференції 12 листопада заявив речник Пентагону Пет Райдер. Він додав, що коли озброєння виділяють зі складів США, Пентагон доставляє його в Україну протягом днів або тижнів. Якщо ж деяке спорядження не доступне негайно через необхідність ремонту, в Департаменті оборони ремонтують його якомога швидше. В цілому, за його словами, після ухвалення Конгресом додаткового фінансування у квітні, США доставили до України тисячі артилерійських снарядів, тисячі броньованих транспортних засобів, тисячі ракет до „HIMARS” та протитанкової зброї, десятки артилерійських систем, сотні ракет до ППО, одну батарею „Патріот” та десятки інших систем. „Разом із нашими союзниками та партнерами, ми майже завершили постачання стратегічних систем протиповітряної оборони, які ми зобов'язалися забезпечити на вершинній зустрічі НАТО”, – сказав П. Райдер. Також у Пентагоні уточнили, що станом на 12 листопада у США залишається можливість надати Україні озброєнь та спорядження ще на понад 9 млрд дол. „Ми продовжимо надавати допомогу та збираємось використати існуючі фонди, щоб гарантувати, що Україна отримує все необхідне для стримування російської агресії та боротьби з нею”, – заявив П. Райдер. У Пентагоні зобов'язалися використати усі залишкові фонди з програм для підтримки України до кінця терміну Джо Байдена. („Голос Америки”)

■ Перша жінка – голова штабу Білого дому

ПАЛМ БІЧ, Флориди. – Новообраний президент Дональд Трамп оголосив 7 листопада, що головою штабу Білого дому буде Сузі Вайлс, керівниця його успішної президентської кампанії. Це вперше в історії буде жінка на такій впливовій посаді. Це також є першим важливим рішенням Д. Трампа відколи його обрано президентом тижнем раніше. С. Вайлс вважають за проведеного здисциплінованої і добре керованої президентської кампанії. Вона також є однією з небагатьох осіб, які є близькі до Д. Трампа та можуть контролювати його часами імпульсивну поведінку. У своїй першій адміністрації (2017-2021) Д. Трамп мав чотирьох голів штабу. С. Вайлс також провадила президентськими кампаніями Д. Трампа в 2016 і 2020 роках. („Associated Press”)

ІМПЕРІЯ ЗЛА

Росія лізе в Африку

Тарас Гаюн

Після вторгнення в Україну Росія прагне показати, що залишається активним гравцем на міжнародній арені, розширюючи попри санкції свій вплив у світі. Якщо не в Європі, то хоча б у Африці, де Росія швидко заповнює вакуум, що виник через зменшення уваги США, Франції та Великої Британії до цього регіону.

Один із важелів просування Кремля – перша міністерська зустріч Форуму партнерства Росія-Африка 9-10 листопада на федеральній території „Сіріус” (Краснодарський край, РФ).

Організатори заявляють, що цей форум спрямований на поглиблення всебічного співробітництва Росії з африканськими країнами в політичній, безпековій, економічній, науково-технічній та культурно-гуманітарній сферах. Однак за цими фразами криються насильство, вбивства, грабежі, перевороти й диктатура.

Сьогодні Африка залишається континентом з численними загрозами безпеці: територіальні конфлікти, політичний радикалізм, релігійний екстремізм, тероризм, економічна нерозвиненість та слабкість державних інституцій. Кремль не надто переймається наслідками своїх дій для африканських держав. Однак втручання Росії у Лівію, Судані, Малі, ЦАР, Нігері, Буркіна-Фасо та Мозамбіку часто супроводжується загостренням міждержавних, етнічних і релігійних конфліктів, що призводить до ще більшої дестабілізації цих країн.

Присутність Москви в Африці приносить із собою війну, голод, загострює політичну нестабільність і підриває інституційний розвиток, посилюючи екологічні проблеми та технологічну

залежність від Росії.

Для Путіна Африка стала ареною геополітичного змагання зі США, Великою Британією та Францією, де ключовою силою виступають російські приватні військові компанії. Не менш важливою для Кремля є участь російських компаній у видобутку природних ресурсів континенту, а також контролю над урановими, алмазними й іншими родовищами. Росія також прагне забезпечити собі доступ до стратегічного логістичного коридору, що з'єднає Індійський і Атлантичний океани.

Не менш значущим є і політичний аспект: Кремль намагається впливати на голосування африканських країн в ООН щодо резолюцій про вторгнення Росії в Україну.

Задля досягнення своїх цілей, Москва використовує антизахідні настрої серед африканських еліт, апелює до спогадів про економічну й військову допомогу СРСР за часів холодної війни, а також спирається на проросійське лобі й корумповані режими.

Кремль активно підтримує військові хунти, що прийшли до влади через перевороти. В умовах санкцій і тиску з боку Заходу ці режими шукають хоча б часткове міжнародне визнання та військово-політичну підтримку. На допомогу їм приходять найманці, тісно пов'язані з російським Міністерством оборони, зокрема, відомі ПВК „Вагнер” та Африканський корпус.

Ці найманці часто скоюють військові злочини проти мирного населення, що ще більше загострює гуманітарні кризи на континенті.

Буркіна-Фасо, Малі та Нігер, де до влади при-

(Закінчення на стор. 7)

Свідоме знищення культурної спадщини України

Анатолій Чабан,

доктор історичних наук, професор

Наприкінці жовтня цього року всіх свідомих українців вразила новина, що збройні сили російського агресора завдали авіоудару по центру Харкова, влучили у приміщення Держпрому, що є пам'яткою архітектури й містобудування національного значення та перебуває під тимчасовим посиленням захистом ЮНЕСКО.

Це свідоме знищення культурної спадщини в Україні. Саме про це йшла мова на Конгресі місцевих і регіональних влад Ради Європи 15 жовтня 2024 року.

Звертаючись до учасників Конгресу, Міністер культури та стратегічних комунікацій України Микола Точицький підкреслив, що Україна продовжує зазнавати втрат, зокрема в культурній сфері через агресію з боку Росії. За останніми даними, 129 артистів та діячів культури були вбиті, а 1,169 об'єктів культурної спадщини пошкоджені або повністю знищені, серед яких 117 – об'єкти національного значення. Крім того, постраждали 2,093 заклади культури, з яких 361 був зруйнований повністю – наголосив М. Точицький.

Вражає далеко неповний перелік історичних пам'яток, музеїв, храмів та інших об'єктів культурної значущості, які зазнали пошкоджень або були знищені внаслідок бомбардувань та артилерійських обстрілів в час повномасштабного вторгнення рашистів в Україну.

Найбільше пошкоджень культурних об'єктів ЮНЕСКО зафіксувало в Донецькій (78 об'єктів), Харківській (55 об'єктів), Київській (38 об'єктів), Луганській (33 об'єкти) та Чернігівській областях (17). Також є ушкодження в Запорізькій та Сумській (по 12 об'єктів), Одеській та Миколаївській (по 8), Херсонській (6), Житомирській (3), Вінницькій (2) і Дніпропетровській та Львівській областях (по 1). Ці дані приводяться станом на 12 травня 2024 року.

Серед пошкоджених пам'яток Донецької області: Донецький академічний обласний драматич-

ний театр у Маріуполі, Свято-Георгіївський скит у селі Долина, храм Казанської ікони Божої Матері в місті Мар'їнка, Маріупольський краєзнавчий музей, Будинок культури в Лимані, мечеть Аль-Кадар у Бахмуті, Будинок культури в Нью-Йорку.

В Харківській області від воєнних дій постраждали: Будинок „Слово” у Харкові, Харківський національний академічний театр опери та балету, Меморіал Голокосту „Дрибницький Яр”, Свято-Вознесенський кафедральний собор в Ізюмі, Меморіал жертв тоталітаризму, Національний літературно-меморіальний музей Григорія Сковороди у Сковородинівці, Половецькі кам'яні баби (IX-XIII ст.) в Ізюмі, Куп'янський краєзнавчий музей та інші пам'ятки. Серед об'єктів Київщини, що постраждали від нападу росіян: Іванківський історико-краєзнавчий музей, Георгіївська церква у Заворичах, погруддя Тараса Шевченка та пам'ятник Архангелу Михаїлу в Бородянці, дерев'яна церква Різдва Пресвятої Богородиці, Музей Ханенків у Києві, Національний музей Тараса Шевченка у Києві, Свято-Троїцька церква (1909-1915 рр.).

У Луганській області пошкоджені будівля колишніх казарм Содоного заводу (1895 року побудови) у Лисичанську, Ісламський культурний центр „Бісмілля” у Северодонецьку, залізничний вокзал Попасної, збудований у 1878-1893 роках, Луганський обласний академічний український музично-драматичний театр у Северодонецьку.

На Чернігівщині пошкоджень серед іншого зазнали історична будівля обласного молодіжного центру, колишній кінотеатр ім. Щорса, Чернігівський військово-історичний музей, церква Успіння Пресвятої Богородиці, збудована у 1801-1804 рр. у Новому Бикові, обласний художній музей ім. Г. Галагана, Меморіальний музей-садиба Михайла Коцюбинського.

Серед пошкоджених пам'яток в Запорізькій області: історико-архітектурний музей „Садиба Попова”, колишній будинок Генріха Янцена в

(Закінчення на стор. 16)

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

Українське культурно-просвітнє товариство „Дніпро-Рієка” в Хорватії

Людмила Островська

РІЄКА, Хорватія. – У Рієці щороку відбувається Український фестиваль пісні, музики, танців і художнього мистецтва, сюди приїжджають українські письменники з презентаціями своїх розвідок і книжок, співаки з прем'єрами пісень, художники виставляють свої картини, виступають дитячі колективи з виставами і тематичними заходами. А диригентом, надхненницею, організаторкою і виконавицею золотого фонду українських пісень та арій світового оперного мистецтва є Народна артистка України, примадонна Хорватсько-українського національного театру ім. Івана Зайца в Рієці – Ольга Камінська. Чоловік її – Віктор Камінський – вже втретє обраний депутатом-представником української національної меншини в Приморсько-горанській жупанії Республіки Хорватія, відповідає за технічну частину і сам виступає на сцені, як музикант. Подружжя повністю віддалося громадській роботі в Українському культурно-просвітньому товаристві „Дніпро-Рієка”, яке 14 років тому заснувала і очолила О. Камінська. Вона з Тернополя, навчалася в Національній музичній академії України ім. П. Чайковського, працювала у Київському театрі оперети. Виступала в Болгарії, Канаді, Польщі, Монголії, США, Югославії, Франції. Від 2009 року мешкає в Рієці. Чоловік – зі Ставищенського району, соліст Державної симфонічної оркестри України прибув до Рієки у 1998 році.

Ольга Камінська розповіла: „Коли я прийшла до театру, то вже в Києві переспівала понад 20 арій світових оперет, тому запропонувала, щоб мене послушали. Маєстро Мірослав Хомен, тодішній диригент і художній керівник театру, сказав, що з таким голосом я повинна працювати солісткою. Він запропонував на новорічних концертах представляти українську пісню. Публіка захоплена аплодувала за вперше почуті українські мелодії і співучу українську мову. Але після Хомена прийшла нова генерація керівників, які надавали більше уваги російській музиці, тому що Росія вкладає величезні кошти в просування своєї культури. На жаль, за весь час нашого перебування в місті Рієка, жодного разу українську оперу не презентували. І ми вирішили, якщо театр не пропагує українську культуру, треба заснувати своє товариство.

Серцевину нашого товариства складають українці Сергій Росул, Валерія Ващенко, Тетяна Склад

Українське культурно-просвітнє товариство „Дніпро-Рієка” в Хорватії.

ренко. Скрипалька Юлія Кушнерик з Тернопільщини працює зараз в оркестрі місцевого Оперного театру. Вона чудово виступає як солістка – скрипалька, і у складі оркестри „Оберіг”, що вже 14 років презентує українську музику на заходах товариства. Останніми роками прибули українські музиканти Антон Кирилов і Володимир Антошин – талановита молода генерація. Ще є український артист балету Віталій Клок, який вже зараз завершив балетну кар'єру. Від самих початків з нами популярна в Рієці українка Марта Мартінчич, наш незмінний секретар, усі важливі документи, зв'язки, контакти йдуть через неї. Товариство випустило дві книги про видатних українців – талановитих співаків, народжених в Україні, також в них зібраний нотний матеріал вокальних творів українських композиторів і українських народних пісень.

Товариство провело вісім українських фестивалів пісні, музики, танців і художнього мистецтва, скільки ж міжнародних конкурсів „Українські солоспівни у Рієці”, три міжнародні конкурси „Українське танцювальне ревю”, три фестивалі „Щедрик” і в цьому році заснували міжнародний конкурс на кращий твір з поезії, прози і публіцистики „Франкові зорі”.

Цього року до 210-ої річниці з дня народження Т. Шевченка товариство під моїм авторством випустило у світ книгу-збірник „Музичні твори на слова Тараса Шевченка”. До нас щораз більше долучається добрих друзів України. Так, мистецький добродійний вечір „Рієка для України” відбувся в приміщенні італійської громади. Його представниця Лаура Марчі, акторка італійської

(Закінчення на стор. 15)

АМЕРИКА | СВІТ

■ Заклик генсека НАТО до країн Заходу

ПАРИЖ. – Генеральний секретар НАТО Марк Рютте закликав країни альянсу та Заходу надати Україні допомогу, яка б виходила за межі суто підтримки України у боротьбі проти російської агресії. „Ми повинні зробити більше, ніж просто тримати Україну в боротьбі”, – сказав він журналістам, виступаючи в Парижі 12 листопада перед зустріччю з Президентом Франції Еммануелем Макроном. Своєю чергою Е. Макрон закликав Європу взяти на себе більше відповідальності за власну безпеку й нагадав про необхідність підтримувати Україну стільки, скільки буде необхідно, а також враховувати позицію та інтереси Києва у будь-яких можливих переговорах щодо припинення війни. „Це єдиний шлях до переговорів, і я хочу чітко пояснити, коли прийде час, нічого не повинно вирішуватися щодо України без українців і щодо Європи без європейців”, – сказав президент. Останніми днями в ЗМІ з'явилися повідомлення, які нібито виходять з оточення Дональда Трампа, про бажання закінчити війну в Україні шляхом замороження лінії фронту та відмови Україні у приєднанні до НАТО в осяжному майбутньому. Ці повідомлення не мають підтвердження від перехідної команди новообраного президента. У своїх коментарях М. Рютте наголосив, що дедалі тісніша економічна та військова співпраця Росії з Китаєм, Іраном та КНДР є загрозою для Північної Америки. „Після доставлення боєприпасів і балістичних ракет Північна Корея надіслала війська воювати й вмирати разом з Росією в її незаконній війні”, – сказав М. Рютте. У своїх коментарях М. Рютте та Е. Макрон погодилися, що участь північнокорейських військових у боях на боці росіян становить „серйозну ескалацію” війни в Україні та збільшує загрозу для Індो-Тихоокеанського регіону. „Ми повинні стояти разом – Європа, Північна Америка та наші глобальні партнери. Ми маємо підтримувати міцність нашого трансатлантичного альянсу”, – підсумував генсек. („Голос Америки”)

■ Новий Посол США до ООН

ПАЛМ БІЧ, Флориди. – Новообраний президент Дональд Трамп сказав репортерам 11 листопада, що він призначив Елісу Стефаник, члена Конгресу з ньюйоркської 21-ої округи, на посаду Посла США до ООН. 40-літня Е. Стефаник є чеського та італійського походження. У 2014 вона вперше була обрана, ставши наймолодшою жінкою, яку обрано до Конгресу. Вона стала однією з найзавзятіших оборонців Д. Трампа, засуджуючи імпічмент, організований демократами. Вона є палким оборонцем Ізраїля, часто звинувачує ООН в антисемітизмі. У 2021 році її обрано головою республіканської конференції у Палаті представників. У квітні вона заявила, що республіканці у зовнішній політиці закликають до втілення стратегії „Мир завдяки силі”. „Путін окупував Україну, бо Росія не боялася відплати з боку Джо Байдена”, – сказала вона. У 2021 році журнал „Тайм” зарахував її до „Сотні наступних” молодих осіб. Вона закінчила Гарвардський університет у 2006 році. У 2021 році вона сказала, що „американський народ страждає через крайно-ліві радикальні соціалістичні рішення Президента Джо Байдена та спікерки Ненсі Пелосі”. У 2022 році вона була співспонсором законопроекту „Guaranteeing Ukrainian Autonomy by Reinforcing its Defense (GUARD) Act of 2022”, який серед іншого оголошує Україну країною „НАТО плюс”. („ABC News”, „Голос Америки”)

■ 15 років за витік секретних даних

БОСТОН. – Військовослужбовця Національної гвардії Масачусетсу Джека Тейшейру, звинуваченого в організації витоку секретних документів Пентагону, зокрема документів про війну РФ в Україні, 12 листопада засудили до 15 років позбавлення волі. Раніше цього року він визнав себе винним у навмисному зберіганні й передачі секретної інформації, яка стосувалася національної оборони. 22-річний підсудний не відреагував на вирок. Раніше під час слухань він вибачився, сказавши судді, що „шкодує за спричинені збитки”. Дж. Тейшейра ділився секретними документами на соцмережах. Цей витік називають найбільшим у країні за довгі роки, від часу скандалу з „Wikileaks”. (Радіо Свобода)

Музей діаспори отримав дарунок 2024

КИЇВ. – Музей української діаспори отримав у дарунок низку раритетних видань та архівних матеріалів від Союзу українців Америки (СУА). Серед них – примірники журналу „Веселка” – дитячого щомісячного часопису, що у 1954-1995 роках виходив як додаток до найстарішої української газети в світі „Свобода”.

Примірники за 1966 та 1967 роки знайомлять читачів серед іншого з віршем Олександра Олеся „Водяничок”, казкою для старших дітей Ольги Мак „Як Олег Царгород здобував” (ілюстратор – художник Петро Андрусів), історичними казками Романа Завадовича „Богдан – козак-характерник” та „Гоца Драла”. В обох останніх казках ілюстратором виступив відомий український мистець Петро Холодний. Протягом довгих років читачі втішалися роботами геніяльного мистця української діаспори Едварда Козака. А 1993-1995 роках зовнішній вигляд журналу відсвіжився завдяки численним ілюстраціям мисткині Еріки Слуцької.

Також був переданий ілюстрований журнал Українського культурного інституту в Америці „Терем” і „Вісті” – вісник, що висвітлював культурне життя Міннеаполіса в 1960-их роках.

Крім того, до музею від СУА надійшло фото 1966 року, на якому мер Ньюарка разом із представницями СУА тримають великий прапор України. До переданої колекції увійшов унікальний фотоальбом з 28-го осередку Світового конгресу українців (СКУ) в Ньюарку з оригінальними фотографіями 1950-1960-их років.

Дарунок також містив альбом „Сергій Литвиненко. Скульптор”, виданий у 1956 році за редакцією Святослава Гординського.

Колекція включає ювілейну книгу до 30-річчя з дня смерті Митрополита Андрея Шептицького (1974 р.), каталог „Українці в Гарварді” 1977 року та архівні матеріали 28-го осередку Української вільної академії наук (УВАН).

Укрінформ

Трамп – це не катастрофа

Перемога Дональда Трампа на виборах Президента США стала неприємною новиною для багатьох читачів „Свободи“ в Україні. Перш за все – через її очікуваний вплив на війну, на ситуацію на фронті та через побоювання, що за нової влади США можуть примушувати Україну до поступок Путінові і цим не допоможуть миру, а лише посилять агресора. Попри це, значна частина української діаспори у США голосувала за Трампа і його соратників з Республіканської партії.

Те, що у США вибрали Трампа, зовсім не є знаком, що американські виборці голосували за Трампа саме через його політику щодо України. Вони голосували, виходячи з внутрішньополітичних та соціальних питань. Пересічні американці ще не готові мати президентом жінку. Водночас Трамп має досвід повного розвороту навіть у тих політиках, які є дійсно важливими для американських виборців. Так, Трамп дійсно казав, що „закінчить війну за 24 години“, примусить Україну сісти за переговорний стіл. На жаль, це є викликом. Тому працювати з командою Трампа і пояснювати, що ідея „припинити постачати зброю Україні“ не означатиме кінець війни, що кінець війни залежить від намірів Путіна, а не від підтримки з боку США. Необхідно спрямувати Трампа і його команду на правильний шлях.

Нинішня адміністрація надала Україні лише десятину обіцяної зброї. Через це Путінові не має чого боятися з боку США. Навпаки, це Джо Байден його боїться, боїться ескалації. А Трамп не боїться, не переймається цим. І тому в тих українців, що підтримують Трампа, є сподівання, що ця невизначеність розверне нинішню ситуацію – і тепер Путін буде боятися ескалації з боку США. Але ідея про те, щоби Трамп почав переговори з Путіним ще до вступу на посаду – протизаконна. Але Трамп може не дотримуватися раніше ухвалених рішень.

Конгрес влітку 2024 року ухвалив законопроект про надання великої кількості зброї та фінансової підтримки для України. Але Трамп тепер може просто їх не надати. Тому є завданням створити такі умови, щоб ця допомога була надана.

Публіцист та письменник Віталій Портников вважає, що у президент США може зменшувати ресурс, необхідний Росії для продовження війни. Але це – тривалий процес, який має враховувати економічні можливості таких країн, як Китай чи Індія.

Усе ж після перемоги Трампа Україні з треба готуватися до можливих переговорів з Росією та зменшення фінансової допомоги. У цій ситуації Росія ймовірно вимагатиме від України відмовитися від членства в НАТО. Як „замороження конфлікту“, так і відмова від вступу в НАТО викличуть незадоволення в суспільстві. Але без політичної волі США Україна не зможе переломити ситуацію.

Україні важливо отримати фінансову допомогу, а також зупинити наступ росіян на Донеччині. Україні потрібно зближуватися з європейськими країнами, зокрема створювати „коаліції рішучих“, які розуміють, що європейська безпека не може залежати від результатів виборів у США і готові на більш рішучі кроки – аж до надсилання своїх військових компонентів до України.

Президент Росії Володимир Путін щодо результатів виборів у США 7 листопада сказав, що бажання Трампа „відродити відносини“ з Росією та допомогти припинити війну в Україні, „м'яко кажучи, заслуговує на увагу“. Слова Путіна наводять на думку, що Росія спробує використати зміну влади в США і сподівання Трампа на досягнення миру, щоб досягти власних цілей в Україні. Однак немає жодної ознаки того, що вона відмовилася від своїх заявлених цілей, які включають російську контроль над п'ятьма українськими регіонами в повному обсязі та постійну заборону на вступ України до НАТО.

Російські війська просуваються на схід України більш швидкими темпами, ніж через кілька місяців після вторгнення в лютому 2022 року. Москва, схоже, не налаштована на компроміс.

Президент України Володимир Зеленський намагається цього не допустити. Він закликає Захід постачати більше зброї, допомогти Україні покращити її позиції на полі бою та прокласти шлях до „справедливого миру“, попереджаючи, що давати Росії те, що вона хоче, було б серйозною помилкою. Про це він сказав у виступі на саміті Європейської політичної спільноти в Будапешті 7 листопада.

Протилежну позицію озвучив Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан, близький до Путіна: „Ситуація на фронті очевидна, відбулася українська військова поразка. Американці збираються вийти з цієї війни“. Але чи станеться це, поки неясно, незважаючи на неодноразові заяви Трампа про те, що він використовуватиме обсяг допомоги Україні як важіль для того, щоб посадити Київ і Москву за стіл переговорів.

Обрання Трампа не є катастрофою для України, лише великим викликом. Відповідь на цей виклик – закордонним українцям треба активізувати роботу, нагадувати про Україну конгресменам і сенаторам, посилювати політичний вплив українців у США.

Українські організації Razom for Ukraine, Український конгресовий комітет Америки, Американська коаліція для України вже мають достатньо великий політичний вплив, але повинні й далі розбудовувати вплив українців США на політичні процеси, впливати на рішення у Конгресі та Білому домі.

ІСТОРІЯ

Напівзабутий генерал

До 120-ої річниці від народження генерала Кузьми Дерев'янка

Генерал Кузьма Дерев'янка підписує „Акт про повну і беззастережну капітуляцію Японії“ на борту лінкора „Міссурі“.

Олександр Любич

7 травня 2007 року Президент Віктор Ющенко підписав указ про присвоєння генералові Кузьмі Дерев'янку звання Героя України (посмертно). А через п'ять років на вулиці Євгена Чикаленка, на будинку 23, де мешкав К. Дерев'янка, була встановлена меморіальна дошка.

Життя радянського генерала Дерев'янка належить до світової історії. 2 вересня 1945 року разом із представниками інших країн – США, Китаю, Великої Британії, Франції, Нідерландів, Канади, Австралії і Нової Зеландії – він підписав „Акт про повну і беззастережну капітуляцію Японії“ на борту лінкора „Міссурі“. Того дня закінчилася Друга світова війна.

14 листопада 1904 року в селі Косенівка на Черкащині (тоді це була Київщина) народилася людина, якій було визначено поставити „останню крапку“ у Другій світовій війні. Цій події передувало ціле життя Кузьми Дерев'янка – від селянської хати і великої родини, котра аж ніяк не була заможною, і до столу на лінкорі „Міссурі“, який став символом довгоочікуваного фіналу великої війни.

Із самого дитинства Кузьма був дуже тямущим, мав чудову пам'ять і здатність до вивчення іноземних мов. У 1917 році батько, побачивши

великі здібності сина, відправив його на зібрані гроші, до Першої української гімназії ім. Бориса Грінченка в Умані. Грошей, однак, виявилось замало, тож хлопчик, провчившись всього два роки, змушений був покинути гімназію. Працював разом із батьком каменотесом в гранітних кар'єрах і на будівництві, виконував різні господарські і малярські роботи. У 1922 році Кузьма поступив до Київської військової школи, а потім – до Харківської школи червоних старшин. Саме в останній він опанував японську мову, став слухачем Військової академії ім. Фрунзе у Москві. Там, до речі, вивчив і англійську.

Під час навчання любив співати разом із дружиною й сином, знав і любив твори свого земляка Тараса Шевченка. Товариші по службі і підлеглі вважали його трохи „дивакуватим“, бо міг несподівано перейти на українську мову.

Кузьма Дерев'янка був учасником радянсько-фінської війни, а після початку війни з Німеччиною займався розвідувальною і штабною роботою. Опанував німецьку мову, отже був найбільш ерудованим із військовослужбовців. Влітку 1945 року був призначений представником радянського командування при Штабі союзних військ на Тихому океані.

(Закінчення на стор. 14)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка

Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800
Fax (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com
Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.
Для членів УНСОЮЗУ – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.
Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення
☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510
E-mail advertising@ukrweekly.com

Передплата
☎ (973) 292-9800 x 3040
E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Українські воїни успішно завершили протезування

Ми продовжуємо ділитися щодня новинами від наших солдатів, які успішно пройшли протезування в Prosthetic & Orthotic Associates (POA) в Орландо, Флориди, та Prosthetic Innovations у Філадельфії.

Микола Віук, відомий як сержант „В'юн“, успішно пройшов курс двостороннього протезування за допомогою програми Revived Soldiers Ukraine! 5 місяців тому він прибув до США за підтримки фармацевтичної компанії Acino, щоб почати процес комплексного лікування подвійним

Вадим Хуц

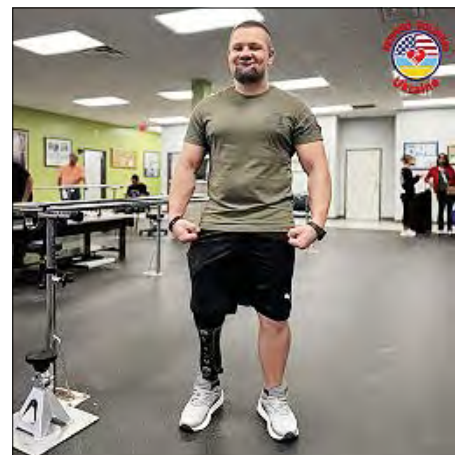
Микола Віук

біонічним протезуванням вартістю 53 тис. дол. Ми дякуємо Тетяні Сіроченко та Руслані Дейкун, які організували у Facebook збір коштів на додаткові тренувальні короткі протези, вкладиші та запасні частини для Миколи. Загальна сума, виплачена за біонічне протезування Миколи, склала 60 тис. дол. Він повністю покрити всі немедичні витрати, які склали 10,360 дол. за п'ять місяців його перебування в США.

Офіцер спецназу Артем, позивний „Єнот“, успішно пройшов протезування в клініці Prosthetic & Orthotic Associates (POA) в Орландо разом і готується повернутися на передову. Артем – командир групи і досвідчений борець 8-го полку спеціальних операцій. У вересні він прибув до Орландо, де фахівці Prosthetic & Orthotic Associates (POA) виготовили для нього два сучасних протези – один для ходіння, інший для занять кроссфітом, обидва вартістю 8 тис. дол. Ми висловлюємо особливу подяку українській католицькій церкві Успіння Пресвятої Богородиці та особисто Сергію Конику, які пожертвували 5 тис. дол. на протезування Артема з коштів, виручених від їхнього літнього фестивалю. Решту 3 тис. дол., а також усі немедичні витрати в розмірі 5,500 дол. повністю покрила організація „Відроджені солдати України“ в рамках благодійного збору коштів, проведеного в Українській католицькій церкві Свв. Володимира та Ольги в Чикаго.

Вадим Хуц повернувся додому після шестимісячного лікування з протезами за допомогою програми Revived Soldiers Ukraine. Ми щиро дякуємо Brother's Brother Foundation за фінан-

сування складного протеза руки і ноги Вадима, на який вони виділили 42,500 дол. Компанія Revived Soldiers Ukraine повністю оплатила всі немедичні витрати, які склали 8,100 дол. протягом 6 місяців. Вадим родом з Києва і приєднався до 53-ої бригади, як тільки почалося повномасштабне вторгнення. Під час боїв за Авдіївку в квітні 2023 року він втратив ногу, а його рука була серйозно поранена осколками. Після шести місяців боротьби з інфекцією його руку довелося ампутувати. Однак Вадим не здався і почав вчитися писати лівою рукою. Команда „Відроджені солдати України“ взяла на себе відповідальність за протезування відважного солдата, і в червні цього року він прибув до Філадельфії. Ми запросили солдата в США завдяки ініціативі Світлани Факторович, яка поділилася з нами його історією. Протезисти безкоштовно виготовили Вадиму механічний протез руки. Після цього Вадим відправився в Орландо, де почав протезування ноги в Prosthetic & Orthotic Associates (POA). Команда

Офіцер спецназу Артем

Revived Soldiers Ukraine виготовила для солдата два види протезів – один для ходіння і один для активного використання. Щодня після занять у Центрі протезування солдат повертався додому пішки, долаючи дві милі спочатку на тренувальному протезі, а потім на власному діючому протезі ноги. Коли Вадим нарешті зміг ходити на своїх двох, він ходив по півтори години на день, долаючи до шести миль. Завдяки Вашій підтримці тяжкопоранені солдати повертаються до повноцінного життя.

Revived Soldiers Ukraine

Тисячу днів війни

Тисячу днів – на муки.
Господи, сохрани!
Тягнем до неба руки
Тисячу днів війни.
Тисячу днів – без хати,
Жах обриває сни:
Гулко гуркочуть гармати
Тисячу днів війни.
Тисячу днів – на сльози.
Прихисток – дві стіни.
Гради гримлять, як грози,

Тисячу днів війни.
Тисячу днів – ридати:
Гинуть і доньки, й сини.
Ворога прагнем здолати
Тисячу днів війни.
Тисячу днів – на горе:
Стогне Вкраїна в вогні.
Вірим, що зло поборем
Тисячу днів війни...

Олександра Гандзюк,
Луцьк

Росія лізе в Африку

(Закінчення зі стор. 4)

йшли військові хунти, поступово налагоджують співпрацю з Росією, яка надає їм політичну та військову підтримку.

Росія забезпечує собі вигідні умови для контролю над місцевими золотими та урановими копальнями. Це призводить до посилення залежності регіональних урядів від Москви та загострює внутрішні кризи в цих і без того нестабільних країнах.

Російські інформаційні кампанії в Африці не лише створюють позитивний образ Росії, а й підвищують напруженість між етнічними групами та політичними силами, посилюючи нестабільність.

При цьому багато африканців не замислюються над тим, що саме російське вторгнення в Україну у 2022 році спричинило зниження постачання української пшениці та зростання цін на зерно на світовому ринку, що, своєю чергою, призвело до загрози голоду в Східній Африці. Африка залишається найбільш вразливим регіоном у світі з точки зору продовольчої безпеки: 278 млн людей, що складає 20 відс. населення континенту, потерпають від постійного голоду.

У 2022 році часткове блокування

Росією перевезень ускладнило доступ африканських країн до українського зерна. Звинувачуючи Захід у зриві „зернової угоди“, Путін заявляв, що Росія здатна замінити українське зерно „як на комерційній основі, так і в рамках безоплатної допомоги“. Кремль влаштував символічні поставки невеликих партій добрих і пшениці до Африки, що, на жаль, спрацювало як ефективний пропагандистський крок: багато африканців знову звинуватили у своїх труднощах Захід, а не Росію.

Попри вихід Росії з угоди та постійні атаки на українські порти й вантажні судна, Україні вдалося уникнути масштабної продовольчої кризи, продовживши транспортування зерна через Чорне море. Однак ситуація з постачанням зерна до Африки ілюструє, як дії Росії посилюють нестабільність і конфлікти в регіоні, що нагадує поведінку „ведмеда в африканській крамниці“.

Присутність російських приватних військових компаній, підтримка авторитарних режимів і контролю над природними ресурсами сприяють загостренню внутрішніх суперечностей у багатьох африканських державах. У поєднанні всі ці фактори значно ускладнюють стабілізацію ситуації та забезпечення безпеки в Африці, що призводить до посилення конфліктів і погіршення умов життя місцевого населення.

„Козацький“...

(Закінчення зі стор. 3)

майстер-класи з морської практики, розповіли про участь українських військових у сучасному російсько-українському протистоянні, які встали на захист України та стали героями.

Одним із таких героїв став Герой України Назар Набережний, який в юнацькі роки був активним учасником „Козацького фарватеру“ від початку його проведення і віддав життя, захищаючи Батьківщину 29 січня 2024 року.

Вечір пам'яті Назара Набережного

Особисті речі Героя України Назара Набережного.

Піднесення прапора злету „Козацький фарватер-2024“.

за участі його рідних та друзів був одним із емоційних моментів „Козацького фарватеру-2024“ та справжнім відкриттям для кожного із його учасників. Його життєвий шлях: юного моряка, пластуна, командира штурмової роти – це приклад, який надихає молоде покоління на відданість своїй країні, віру в себе та власні сили.

Пригоди на „Козацькому фарватері-2024“ завершилися призами та смачними подарунками, контактами з новими друзями та надією на те, що у наступному році „Козацький фарватер“ відбуватиметься у мирній Україні.

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

В Україні теж є програма „Людина року“

Левко Хмельковський

Минуло два роки відтоді, як 7 грудня 2022 року американський журнал „Time“ оголосив Володимира Зеленського Людиною року. Американське видання щороку з 1927 року проводить конкурс, обираючи визначних особистостей, групи або ідеї.

Свій вибір редакція тижневика пояснила впливом президента України на боротьбу за демократичні цінності у світі.

Журнал зазначив, що В. Зеленський надихнув українців і отримав міжнародне визнання за свою мужність у протистоянні російському вторгненню. Редакція журналу також відзначила візити Зеленського на передову під час запеклих бойових дій на Донбасі та у звільнений Херсон.

У колажі на обкладинці також є український шеф-кухар Євген Клопотенко, парамедик Юлія Паєвська (Тайра), дитяча лікарка Ірина Кондратова.

В. Зеленського також було обрано людиною року за версією журналу „Financial Times“.

У вересні того року на обкладинку „Time“ потрапив головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний, який увійшов до списку найвпливовіших людей 2022 року за версією журналу.

В Україні теж здійснюється програма „Людина року“. Її народження відбулося у липні 1995 року. Символом програми став „Вогонь Прометія“ (скульптор Олег Черноіванов), який освячує нездоланне прагнення Людини досягти високої мети. У березні 1997 року в Національному палаці мистецтв „Україна“ відбулася урочиста церемонія нагородження переможців і лавреатів першої загальнонаціональної програми „Людина року“. Завдяки послідовному здійсненню ідей Програми, в Україні на загальнонаціональному рівні створено інститут визначення та визнання особистостей, чії таланти, професійні досягнення, громадсько-політична діяльність відчутно впливають на

життя та розвиток українського суспільства. Володарями титулу „Людина року“ стали 428 переможців у персоніфікованих і корпоративних номінаціях. Їхні портрети розміщені у Залі слави „Людина року“. Серед відзначених – Президенти України Леонід Кравчук, Леонід Кучма, Віктор Ющенко, голова Верховної Ради Володимир Литвин, перший космонавт незалежної України Леонід Каденюк, академіки, визначні промисловці та підприємці, відомі та популярні журналісти, видатні діячі національної культури і спорту.

У 2001 році програма „Людина року“ залучилася до створення позитивного образу України у світовому співтоваристві. Саме тоді було започатковано присудження міжнародних і спеціальних премій видатним діячам міжнародного масштабу, чия професійна і суспільна діяльність визнана європейським і світовим співтовариством, котрі особисто відчутно впливають на зміцнення закордонних зв'язків держави. Міжнародні

Журнал „Time“ оголосив Володимира Зеленського Людиною року.

премії „Людина року“ були присуджені представникам 31 країни світу.

Фінальним акордом програми стає урочиста церемонія вручення премії „Людина року“, яка щорічно збирає кращих представників соціально-політичної і фінансово-економічної еліти, органів державної влади України, дипломатичного корпусу, високопосадових гостей з дружніх країн, найвідоміших зірок української і зарубіжної естради, і, звичайно ж, численних журналістів. Урочиста церемонія проводиться як яскраве театралізоване дійство з виступами видатних українських і зарубіжних виконавців, кращих музичних і хореографічних колективів, показом нових колекцій провідних дизайнерів України.

Церемонія вручення премії відбувається на сцені Національного академічного театру опери та балету України ім. Т. Шевченка.

Вшановані званням „Людина року“ (зліва): Ада Роговцева, Ніна Матвієнко, Анатолій Солов'яненко, Віктор Ющенко, Богдан Ступка.

EFFECTIVE 10/07/2024

Fall

in love with our rates!

LONG-TERM ANNUITIES

5 YEAR 6.00%* 3.50% renewal rate	7 YEAR 7.00%* 3.75% renewal rate	9 YEAR 8.00%* 4.00% renewal rate
---	---	---

* FIRST YEAR RATE. MINIMUM GUARANTEED RATE 2%.

IMMEDIATE ANNUITY 4.00%**
** LIFE OPTION, OR FIXED PERIOD OF 10 YEARS OR LONGER.

MULTI-YEAR GUARANTEED ANNUITY (MYGA)

3-YEAR
5.00%

5-YEAR
4.50%

RATES SUBJECT TO CHANGE. NOT AVAILABLE IN ALL STATES.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • 800-253-9862 • INFO@UNAINC.ORG • WWW.UNAINC.ORG

STAND WITH UKRAINE

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Відкрили пам'ятний знак Митрополиту Шептицькому

Михайло Михайлинин

НИЖНІЙ ВЕРБІЖ, Івано-Франківська область. – 1 листопада на фасаді нової церкви Всіх Святих українського народу в селі Нижньому Вербіжі, що поблизу Коломиї, відбулося освя-

Владика Петро Голіней вручає відзнаку Остапові Свищуку.

чення пам'ятного знаку Митрополитові Андрею Шептицькому, присвячене 80-й річниці його відходу до вічності. Автором пам'ятного знаку є скульптор Володимир Цісарик зі Львова.

Владика Української греко-католицької церкви Петро Голіней разом зі священниками відправив Молебень за Україну.

Серед ініціаторів вшанування пам'яті Митрополита є уродженець села, громадський діяч Остап Свищук, який цього року успішно здобув освіту правника у Київському національному університеті ім.Тараса Шевченка. Від початку війни він допомагає дронами та військовим спорядженням для захисників. Під час урочистого заходу О. Свищук за активну громадську діяльність отримав почесну відзнаку.

Раніше з допомогою краєзнавців стало відомо, що 14 лютого 1900 року А. Шептицький, будучи тоді ще молодим Єпископом Станиславівським прибув з візитою до Нижнього

Вербіжа, де мав зустріч із селянами і тодішнім парохом о. Михайлом Левицьким. Встановлений бронзовий барельєф з постаттю великого духовного лідера у молодому віці та його молитвою за український народ нагадує про цю історичну подію. Військовий капелян, настоятель храму о. Михайло Дзюба розповів, що односельці пишаються тим, що історія рідного села пов'язана з Митрополитом, який присвятив своє життя Богу та Україні.

Також присутні вшанували пам'ять про уродженку села, відому журналістку, заслужену працівницю культури України Оксану Гайову, яка все своє життя присвятила дослідженню діяльності Митрополита. Вона видала багато важливих документів та наукових видань, серед яких – „Пастирські послання Митрополита Андрея Шептицького“. Також вона створила фільми про Митрополита. Завдяки її старанням і праці українці мають цінні матеріали про спадщину Шептицького.

Пам'ятний знак Митрополитові Андрею Шептицькому.

Три знаки про пам'ять і безпам'ятство

Світлана Орел

ВЕЛИКА ВИСКА, Кіровоградська область. – На місцевому цвинтарі 2 листопада з ініціативи волонтерів з Кропивницького та місцевого волонтерського центру „Краяни“ і релігійної громади ПЦУ відбулося відкриття відразу трьох пам'ятних знаків: „Жертвам багатовікового московського геноциду над українцями і останнім спочинком замордованих голодом 1932-1933 років“, воїнам

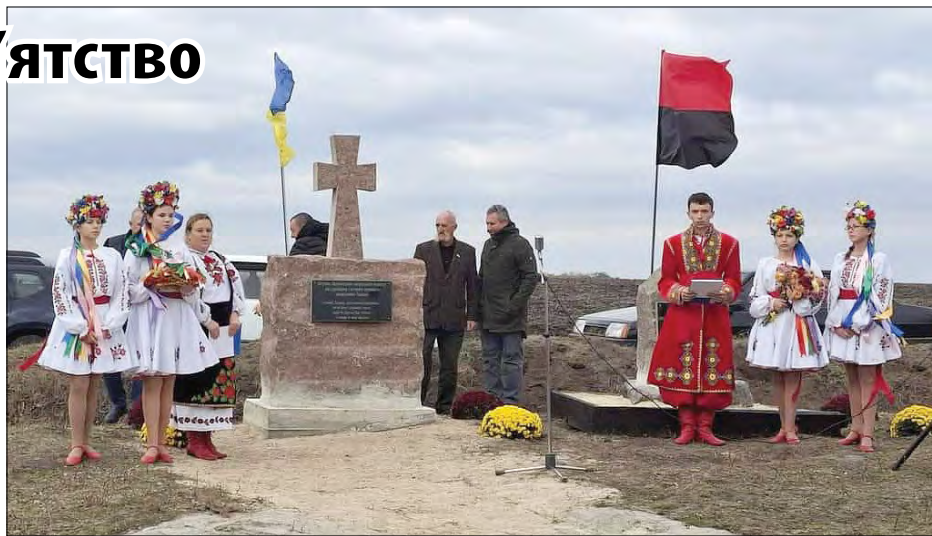

Могила Віктора Бердника. (Фото: Велика Виска Краяни)

Української Повстанської армії, занесеним волею долі до Великої Виски і новітньому герою, учаснику російсько-української війни із 2014 року з тим же ворогом, який століттями намагається знищити українців – Віктору Берднику,

Особлива роля у встановленні цих трьох знаків родини Тетяни та Миколи Бердників. Обоє – учителі, з кінця 1980-их – учасники Народного Руху, першими піднімали національний прапор у селищі, Микола уже більше трьох десятиліть 30 років займається військово-патріотичним вихованням молоді, організовує спортивні і краєзнавчі походи. Тетяна – організатор шкільного краєзнавчого музею. Вони та троє їхніх дітей, а тепер уже й онуки – активні учасники українських Майданів, волонтери. Бердники збирають і надсилають допомогу воїнам у всі роки російсько-української війни. Їхній син Віктор помер від поранень, отриманих на цій війні, а онук – воїн спецназу Головного розвідувального управління нещодавно отримав звання Героя України.

Не так легко доводиться Бердникам у Великій Висці. Далеко не всі її мешканці та колеги поділяють їхні переконання, червона ідеологічна отрута дуже глибоко засіла в голови людей, особливо в українській глибинці. Один лише факт, що пам'ятний знак жертвам Голодоморів, які люту-

Микола Бердник та Дмитро Смельняк біля одного із пам'ятних знаків.

вали на цих землях з великою силою, відкривають лише на 33-му році Незалежності, свідчить яких масштабів досягло наше національне безпам'ятство і як нелегко утверджується українська свідомість.

Де ж взялися воїни УПА у Великій Висці? Йдеться про Олексю Романчука, який певний час після звільнення з радянських таборів мешкав тут. Він дуже мало розповідав про своє минуле. Бердники побували на його батьківщині і дізналися трагічну історію його родини. Ось що розповіла Тетяна: „Сина ми поховали на Перебудовському кладовищі. Тут поховані його прапрадід, прадіди, дід, баба. Коли Діма Смельняк, волонтер з Кропивницького, дізнався, що там же похований воїн УПА, запропонував привести могилу до належного

стану. Ми їздили в село Станькова Івано-Франківської області, де нам надали документи, що О. Романюк мав зв'язок з УПА, діяв під псевдо „Буря“. Коли арештовували його, побили, тягли, дружина бігла і кляла москалів, один з них розвернувся і вбив її. Залишилось четверо дітей, двоє 10-місячних близнят, яких відвезли в Росію, знайшли їх в 1970-их роках. Інші син і донька проживали в селі, але нічого про свого батька не розповідали, лише коли він помер, син своєму товаришу Леонідові Фітенку розповів, що його батько боровся за вільну і незалежну Україну. Є й інші колишні воїни УПА, які мешкали у Великій Висці. Шукатимемо документи, сподіваємось, що їхні рідні та близькі в цьому нам допоможуть“.

Союзники...

(Закінчення зі стор. 1)

реального прогресу й щодо далекобійності. Є рішення, яке дозволяє американським підрядникам працювати в Україні для ремонту й обслуговування техніки. Це значно прискорить процеси.

Вдячний також Канаді за спільну роботу з нами над постачанням додаткових систем ППО „Насамс“. Є на

цьому тижні нове рішення Британії щодо санкцій проти російських суб'єктів, які працюють на війну, – і це також дуже важливо. Дякую! Всі юридичні й фізичні особи Росії, які забезпечують діяльність російського ВПК, мають бути відрізані від світу – щоб зменшувати можливості Росії уникати справжньої дипломатії та розпалювати війну далі. Всім у світі потрібно, щоб санкції зменшили перш за все самовпевненість Путіна. І це абсолютно реалістично.

Зараз готується новий військовий пакет від Литви. Також працюємо разом над залученням коштів для закупівлі зброї й виробництва в Україні. Швеція – є нові рішення і в цивільній підтримці, і у військовій, зокрема для нашої морської безпеки.

І, звичайно, наша вдячність кожному партнеру у світі, всім політичним та громадським лідерам, які дбають про те, щоб справжня дипломатія спрацювала. Ми абсолютно чітко розуміємо: без сили дипломатія не

має перспективи. Але й без чіткого розуміння дипломатичних цілей зброю всю роботу не зробить. Саме тому сила й дипломатія повинні спрацювати разом. І тільки так. Щоб мир став надійним, і щоб не було повторення такої війни. І це реально. Я дякую всім, хто нам допомагає! Слава нашим воїнам, слава всім нашим людям! Всім громадянам України!“

Офіційне інтернет-представництво Президента України

МИСТЕЦТВО

Мистецтво заради життя

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – Виставка “Мистецтво заради життя” відкрилася у приватній галерії “Єлисаветград” Анатолія Шаповалова.

Родина художників Шаповалових добре відома у нашому краї. Брати Сергій і Анатолій – автори картин-краєвидів міста і околиць, портретів відомих і невідомих земляків, натюрмортів, лавреати багатьох премій, володарі відзнак та нагород. Виставки картин А. Шаповалова демонструвалися у США і Великій Британії.

Виставка мала благодійний характер: мистецтво заради життя. Онук

А. Шаповалова Єгор більше двох років знаходиться у комі. Лікарі в Німеччині борються за його життя і дають надію його повернення до свідомості. Але ця надія коштує немало. 19-річний студент економічного факультету Київського державного університету, який мав значні успіхи і вже студентом співпрацював із великими банками та компаніями, з початку війни добровольцем пішов на фронт і у червні 2022 року отримав тяжке поранення – уламок снаряда зачепив спинний мозок. Звідтоді у рідних є тільки надія.

Впродовж всієї зустрічі ведучий –

Анатолій Шаповалов (зліва) і Микола Цуканов під час відкриття виставки.

власник галерії Микола Цуканов вів з художником розмову про його

творчий шлях, вибір стилів, новітні спрямування (прихильник реалізму в мистецтві А. Шаповалов вважає авангард і кубізм ломкою в мистецтві), пошук свого обличчя у творчості, вміння бачити красу і сприймати її серцем.

Підсумком такої аналітичної бесіди став виступ відомого художника Ігоря Смичека, який обрав для себе у творчості постмодернізм і символізм. Він сказав так: “Оглянувши цю виставку, я вперше задумався, чи правильно я зробив, що відмовився писати з натури”.

Деякі картини знайшли своїх нових власників. Відповідно поповнилась благодійна скарбничка, а значить і надія на одужання Єгора.

Анатолій Шаповалов. „Маки“ (зліва), „Видубецький монастир“.

Вишиває красу України

Михайло Михайлинин

БУРИНЬ, Сумська область. – Народна майстриня вишивки, почесна громадянка Буринщини Надія Князь є володаркою золотої медалі Всеукраїнського конкурсу імені Марії Примаченко, лавреаткою міжнародних фестивалів “Ти у серці моїм, Україно!”, “Мистецькі промені України”, нагороджена почесними відзнаками від Міністерства культури України.

Все життя вона бореться із вродженою важкою недугою, яка з дитинства позбавила її самостійно ходити власними ногами. Маленькою дівчинкою вона робила перші кроки з допомогою милиць, а тепер пересувається завдяки візку. Долаючи важкі випробування долі, боротьбу з інвалідністю, Надія відкрила в собі талант до вишивання, щоб через

свої страждання дарувати людям красу у вишитих візерунках.

Майстриня згадує, що в родині вишивали дві бабусі і мама, які передали їй любов до рукоділля. Вже у 13 років вона створила першу вишивку. Її вабила краса рідної землі з квітучими галями і пісню соловейка, творче надхнення отримувала від добрих людей, які допомагали їй. Недуга щоразу приносила нові ускладнення, численні переломи та операції. Навіть в лікарні чи реабілітаційному закладі вона мережила на полотні барви життя. А згодом почала створювати авторські твори, вишиваючи гладдю в українському національному стилі рушники та сорочки.

На її вишивках сяє золотий тризуб

(Закінчення на стор. 11)

Майстриня Надія Князь показує своє вишиті рушники.

Творча виставка випускників технікуму

Спільне фото на згадку про незабутню зустріч. (Фото: Вікторія Яремін)

Марія Порох

КОСІВ, Івано-Франківська область. – 25 жовтня у Косівському музеї народного мистецтва та побуту Гуцульщини відкрили виставку творів випускників Косівського технікуму художніх народних промислів (зараз Косівський інститут та фаховий коледж прикладного та декоративного мистецтва та їх викладачів, які 35 років тому закінчили навчальний заклад.

„У 1989 році 70 молодих спеціалістів вирушили в світ. Спогади про студентські роки об'єднують усіх навколо Косова. А зібрав їх усіх (і не вперше, кожні п'ять років) Мирослав Близнюк – однокурсник митців, краєзнавець, колекціонер та художник“, – такими словами відкрила захід завідувачка музею Вікторія Яремін.

Сім випускників презентували свої роботи: Ганна Єрменчук-Гручман – українська художниця декоративного розпису; Володимир Сандюк – заслужений художник України; Роман Лучук – майстер художньої обробки шкіри та дерева, живописець, дизай-

нер; Анатолій Мельник – народний художник, музеєзнавець, академік; Роман Іванишин – живописець; Микола Черевко – художник, різьбяр, звукооператор; Роксолана Петричук-Соломченко. Разом зі своїми колишніми студентами у виставці взяли участь викладачі Володимир Гуменюк, Анатолій Калитко, Іван Парипа.

Вразили присутніх декоративні композиції В. Гуменюка. Про фантастичні полотна свого вчителя говорить Мирослав Близнюк: “Автор випромінює дивовижну енергію добра, оптимізму і ділиться нею з нами”.

В. Гуменюк уже третій раз бере участь у виставці зі своїми випускниками. Він переніс три інсульти, не говорить, не пише, а малює лівою рукою, бо його рука тягнеться до олівця і пензля, щоб показати нам світ, якого не бачимо ми, але бачить він.

Анатолій Калитко, Іван Парипа, Йосип Приймак, Марія Іванчук високо оцінили талант випускників. Вони зазначили, що в своїх роботах кожен знайшов себе, виробив свій власний стиль і почерк, сформував творче обличчя.

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Співпраця Канади і Прикарпаття

Михайло Михайлинин

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – Посол Канади в Україні Наталка Цмоць відвідала дитячий будинок сімейного типу в

Коломиї. Цей заклад було створено та відбудовано громадою з матеріальною підтримкою Уряду Канади і міжнародного благодійного фонду „Move Ukraine“. Родина переселенців

Добровольці з Канади в оздоровчому центрі.

– батьки-вихователі Віктор та Марина Шаповали – опікуються п'ятьма сиротами, вони прибули в Коломийську громаду з Херсонщини в перші місяці повномасштабного вторгнення. Родина готова прийняти в новий просторий дім інших дітей, які зали-

шилися без батьків, щоб виховувати їх з материнською любов'ю. Діти з батьками щиро подякували благодійникам та приятелям з Канади за гарні умови для проживання, навчан-

(Закінчення на стор. 16)

Вишиває красу...

(Закінчення зі стор. 10)

з червоною калиною, волошками і пшеничними колосками, квітнуть соняшники, мальви, маки і ромашки, відкриваються мальовничі куточки рідного краю Сумщини. У кожен створений візерунок авторка вкладає свою любов до України. Вишиті шедеври вона дарує до Буринського краєзнавчого музею, в церкві та бібліотеки, щоб українці та іноземні гості могли милуватись вишитою красою України.

За майже 40 років творчої праці Н. Князь створила тисячі вишитих рушників, скатертини, серветки, божники, вишиті сорочки, прикрашені узорами жіночі сукні, вона відновила стародавній слобожанський орнамент. Майстриня захоплює людей талантом і незламною силою духу, оригінальними назвами своїх творів „Відгомін давнини“, „Лебеді кохання“, „Осіннє золото“.

Один з її рушників був подарований Буринською міською радою для громади в Італії, як знак вдячності за допомогу українцям в час війни. Також майстриня присвячує свої вишивки мужнім українським воїнам, береже пам'ять про загиблих на війні українців і про свого племінника Сергія Волкогона, який загинув у бою на Донеччині.

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
 Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярські друки
- весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 40-літнім досвідом!
973-574-8800
Факс: 973-574-8887
 e-mail: computopr@aol.com

**THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
 SEEKS CANDIDATES FOR AN OPEN SEAT ON ITS
 CORPORATE BOARD OF DIRECTORS**

Pursuant to the provisions found in Article VI, Section 10 of its By-Laws, the Ukrainian National Association is undertaking the process of filling a one-seat vacancy on its Corporate Board of Directors. At their meeting on December 10, 2024, Board members will elect the most qualified candidate to serve on the Board, until the next Convention in 2026.

Candidates should possess proven governance and executive leadership skills and experience. Desired qualities and talents include executive leadership, experience in business management and an ability to think across all disciplines relevant to the UNA.

All candidates must be UNA members in good standing. A full position profile and instructions for applying are on-line at <https://unainc.org/una/leadership-position-openings/>.

The completed forms, a copy of the nominee's detailed Resume and a short statement as to why the nominee would be an excellent candidate must be sent via certified mail on or before November 30, 2024 to:

Ukrainian National Association, Inc.
 Attn: Mr. Andriy Cade, Chairman
 2200 Route 10
 PO Box 280
 Parsippany, NJ 07054

НОВІ ВИДАННЯ

Поети про війну, мир, надію

Світлана Глаз

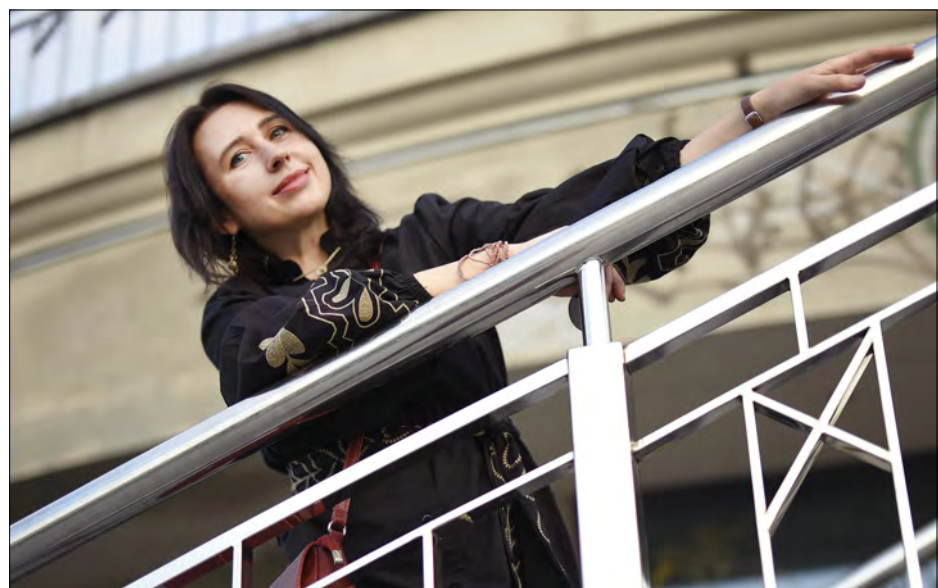
Книга "Україна: пекельний 22-й. Народний щоденник", авторами якої є Юлія Бережко-Камінська у співавторстві з Аллою Багіровою, вийшла у світ завдяки перемозі у конкурсі видавничих проєктів, її презентація відбулася в кількох країнах світу. За словами авторів, у книзі є те, що не можна забути: війну Росії проти України, героїзм українців, їхню стійкість, мужність, волю до перемоги.

Юлія Бережко-Камінська українська поетеса, журналістка, редакторка, авторка восьми книжок поезії і трьох науково-популярних видань, лавреатка всеукраїнських літературних премій ім. Григора Тютюнника, Олександра Олеса, виконавчий директор Міжнародного літературного конкурсу "Коронація слова", секретар Національної спілки письменників України по роботі з молодими авторами, заступниця головного редактора газети "Літературна Україна". Також Юлія була резиденткою Інституту літератури Міністерства культури Польщі та стипендіанткою Міністерства культури Чехії, кураторкою Міжнародного літературного проєкту "Польща-Україна: спільнота письменників", ведучою програм Української хвилі Польського радіо (Варшава): "ДієСлово" та "Краківські гості".

У 2022 році відбулися презентації книжки поезій Ю. Бережко-Камінської "Гравітація слова" в польських

містах Кракові, Варшаві, Ополе, Супраслі; чеських Празі, Ліберці, у німецькому Гаттенгеми, а також у Парижі та Будапешті. Окремі твори перекладені на низку мов світу. А рукопис "Україна: пекельний 22-й. Народний щоденник" виграв конкурс Київської міської державної адміністрації і за його результатами книга потрапила до бібліотек України. Незабаром за результатами іншого видавничого конкурсу – Інституту книги – бібліотеки поповняться ще одним виданням, над яким працювала Ю. Бережко-Камінська. Цього разу мова про видатного українського, вірменського та грузинського режисера Сергія Параджанова.

Вона розповіла: "Я журналістка і працювала в цій галузі. Тож і книга про Сергія Параджанова (а до цього книги про кібернетику та математику Віктора Глушкова, абсолютного чемпіона з легкої атлетики Віктора Чукаріна), створена за журналістськими лекалами й нагадує великий кольоровий журнал, присвячений одній персоні. Ці видання данина пам'яті людей, які багато зробили для України. Щоправда, над книгою про Сергія Параджанова працювалося складніше, аніж над попередніми проєктами. Якщо про Віктора Чукаріна інформації виявилось небагато, але був контакт із його родичами, які багато чого особисто могли розповісти, передати унікальні фото й документи, як, власне, й у випадку з родиною Віктора Глушкова, хоча

Юлія Бережко-Камінська. (Фото: Ростислав Горобець)

його донька, яка жила в Києві, померла саме під час моєї роботи над книгою, і вже основні консультації надавала внучка вченого, то про режисера Параджанова родина вже не могла розповісти. Колишня дружина і син кілька років тому пішли з життя, а друзі й колеги ділилися спогадами не вперше. Тож довелося добре попрацювати, щоб зібрати маловідомі і деякі зовсім нові факти, свідчення та враження, і, звісно, максимально опрацювати існуючий колосальний масив інформації, літератури, публікацій та відео про Сергія Йосиповича. Цю дивовижну людину багато хто знав, любив, захоплювався ним. Його біографія, творчість, а головне незвична ексцентрична особистість привертала увагу сучасників, запам'ятовувалися, про це охоче розповідали. Але попри все книга має свою унікальність, це біографічне видання, яке панорамно охоплює життя і творчу діяльність режисера, містить численні світліни відомого фотографа Юрія Мечітова та фото з архівів різних людей і організацій, особисті спогади, зокрема Лариси Кадочникової, яка зіграла Марічку в легендарних "Тінях забутих предків", та інших відомих особистостей: операторів, фотографів, письменників, діячів мистецтва. До видання увійшли спеціально створені колажі та малюнки, які з гумором і цікавими підтекстами розкривають образ нашого героя. Однак ще більшою складністю виявилось неможливість умістити на сторінках книжки все те,

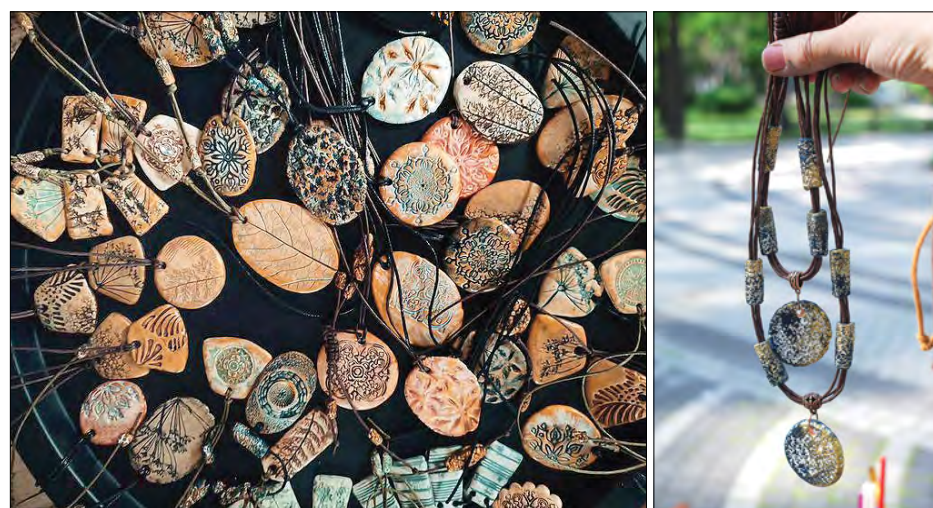
про що хотілося б розповісти. Дуже багато цікавого матеріалу залишилося "за кадром".

Довелося розповідати, відкидаючи смачні подробиці, а то й узагалі відсікаючи по-живому великі масиви інформації. Є ще один момент: довкола Параджанова були дуже цікаві люди, і дружба та співпраця з ними – це безліч окремих тем, які можна було б досліджувати безкінечно. До цієї книги потрапило лише кілька таких історій: про спілкування Сергія Параджанова з українською художницею Марією Примаченко (розповіли родичі мисткині), з відомими кінорежисерами Іваном Кавалерідзе та Андрієм Тарковським.

– В Україні триває війна. Її гаряча, жорстка фаза. Чи є місце для культури та літератури в такий час?

– У всякому разі має бути. І в кризові часи теж. Суспільство потребує переосмислення багатьох речей, особливо того, що стосується нашої історії, національного самоусвідомлення, культурної самоідентичності. Я б згадала в цьому контексті ще й духовний пласт, адже він в основі життя. Як на мене, війна як глобальне потрясіння зрушує багато важливих процесів не тільки в політичній, геополітичній, економічній та інших площинах, а й у душах людей. Постійне гостре межування життя і смерти таки має підняти на поверхню най-

(Закінчення на стор. 16)

Керамічні прикраси Юлії Бережко-Камінської.

З „Дідовою правдою“ до земляків

Марія Порох

КОСІВ, Івано-Франківська область. – 24 жовтня із Чернівців у Косівський музей народного мистецтва та побуту Гуцульщини завітала письменниця Іванна Стеф'юк з своєю новою книгою "Дідова правда".

Вона – завідувачка науково-методичного відділу дослідження та популяризації традиційної культури, кураторка етнографічного проєкту "Спадщина" Буковинського центру культури і мистецтва, старша наукова працівниця Снятинського літературно-меморіального музею Марка Черемшини, упорядниця найповнішого на сьогодні видання творів Марка Черемшини, який народився та мешкав в її рід-

ному селі Кобаках.

Гостю вітала директорка музею Вікторія Яремин. Зустріч розпочалася з обговорення книжки "Дідова правда", яка вийшла друком у Брустурівському видавництві "Дискурс" в 2024 році. Своє видання І. Стеф'юк вже встигла презентувати в Одесі, Львові, Кам'янці-Подільському, Івано-Франківську, Снятині, Коломиї, Чернівцях.

Історія дідуса письменниці та її спогади дали назву книжці. Це 73 короткі історії про долю людей 1940-их років – українців, євреїв, румунів, поляків, почуті від мешканців сіл Косівщини, і особисті історії з дитинства авторки.

В. Яремин подарувала їй журнал "Гуцульщина і Покуття".

Спільне фото на згадку про зустріч (зліва): Іванна Федина, Марія Порох, Юрій Джуранюк, Марія Пророчук, Оксана Пасічняк, Іванна Стеф'юк (сидить), Жанна Капінус, Федір Тершак, Люба Кабин. (Фото: Вікторія Яремин)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Святкували 75-річчя парафії

ВАШІНГТОН. – В Українському католицькому соборі Пресвятої Родина провели Божественну літургію з нагоди святкування 75-річчя парафії, душпастирську опіку над якою здійснюють о. Роберт Хітченс

та о. Микола Дзюрах.

Службу Божу, яку очолив Митрополит-архієпископ Борис Гудзяк, від імені Посла України в США Оксани Маркарової відвідали її заступник Денис Сенік і представники посоль-

В Українському католицькому соборі Пресвятої Родина святкують 75-річчя парафії. (Фото: Посольство України в США)

Митрополит-архієпископ Борис Гудзяк на святі.

ства. З невеликої групи вірних родин, які заснували цю парафію в 1949 році, вона виросла до служіння тисячам, ставши якорем для українців.

Історія цієї парафії сплетена з глибоких моментів – від благословення Папи Івана Павла II до прийняття видатних лідерів, зокрема Прези-

дента Рональда Рейгана та вітання Патріярха Святослава Шевчука.

У вересні 2023 року Президент України Володимир Зеленський під час візиту до США нагородив Владика Бориса Гудзяка Хрестом Івана Мазепи.

Посольство України в США

Відбувся показ колекції Роксолани Богуцької

ВАШІНГТОН. – 12 листопада відбувся показ нової колекції одягу „Сила та грація“ української дизайнерки Роксолани Богуцької, розповіла співорганізаторка показу, почесна консулка України у Філадельфії Ірина Мазур. Вона зауважила, що коли американці, особливо в столиці, чують про негаразди в різних країнах, вони забувають про Україну. Але коли вони бачать справжню красу, якісні вироби, мистецтво, це запам'ятовується візуально та залишається позитивною згадкою.

Сама авторка колекції розповіла, що всю свою творчість присвятила рідній країні, її культурі, народу й мистецтву, і ця колекція не є винятком. В основі її творчих робіт лежить український орнамент, зокрема борщівська вишиванка.

Маріанна Фалкова, директорка

Українського дому в Вашингтоні, де відбувся показ, зауважила, що демонстрація робіт Р. Богуцької проходить тут удруге. Перший показ відбувся в 2021 році в рамках відкриття Українського дому як осередку культурної дипломатії в Вашингтоні.

На захід були запрошені дипломати з різних посольств, представники Держдепартаменту США, які відповідають за культурний напрям, українська громада та люди, небайдужі до України.

Спонсором заходу виступила Українська кредитна спілка „Самопоміч“, яка діє в США понад 70 років. Її виконавчий директор Анатолій Мурга розповів, чому він вважає необхідним підтримувати українську культурну дипломатію в Сполучених Штатах.

Укрінформ

Промовляє Роксолана Богуцька. (Фото: Ярослав Довгопол)

Присвячено депортованим дітям

НЬЮ-ЙОРК. – На одній із центральних вулиць Мангеттена відбулося відкриття мистецької інсталяції Empty Beds, яка присвячена депортованим Росією українським дітям. Інсталяція Empty Beds являє собою 30-метровий мурал зі світлинами порожніх дитячих ліжок. Вони належать дітям, яких Україні вдалось повернути додому. Кожна світлина розповідає реальну історію однієї української дитини, за якою стоять ще тисячі, яких Росія незаконно депортувала і продовжує робити це кожного дня. Головна мета ворога – стерти українську ідентичність дітей

та перетворити їх на ворогів власної країни. Їх змушують відмовитись від українського громадянства, насильно видають російські паспорти, змушують відвідувати російські школи, шантажуючи сім'ї позбавленням батьківських прав.

Мурал створили фотограф Філ Белер та організація Bird of Light Ukraine у рамках ініціативи Bring Kids Back UA та за участі Save Ukraine та Української мережі за права дитини. Станом на 26 жовтня внаслідок збройної агресії РФ в Україні загинули 583 дитини.

Укрінформ

Щоб розмістити рекламу у „Свободі“, телефонуйте на 973-292-9800, дод. 3040

Святкування 75-ліття Школи Українознавства "Зберігаємо українство"

8 грудня 2024 – 2:00 год. по полудні
В приміщенні Академії Св. Юра у Нью-Йорку
215 E. 6th Street, New York City

Квитки і датки: <https://tinyurl.com/ukrschool75>

Зацікавлені спонсори звертайтеся до: principal@ukrainianschoolnyc.org

ПОДОРОЖІ

Про таємниче Монастирище дізналися в Нідерляндах

Один із загадкових каменів у формі черепахи.

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – Урочище Монастирище між селами Інгульське і Завтурове приваблює туристів і дослідників. Величезні камені свідчать, що у давні часи тут могли бути древні капища. Ландшафтний заказник загальнодержавного значення „Монастирище“ має площу понад 15 гектарів. Місцеві селяни вважають, що назва Монастирище з'явилася тоді, коли біля села Березівки будували храм і збиралися розпочати будівництво монастиря, але так і не звели його. Легенда ж говорить, що на острові була каторга для жінок-черниць із монастирів, які спокутували свій гріх тим, що щодня носили землю в пеленах на вершину скелі. Тому острові був для них монастирищем.

Місце це унікальне, і ним давно

цікавиться краєзнавиця і дослідниця природи Ніна Бабанська авторка книги „Золоті стежини Кіровоградщини“. Саме ця книга стала поштовхом для дослідника Ігоря Михеди. Він приїхав і запропонував зняти фільм. Зняли першу серію, присвячену археології урочища. Планується ще чотири серії.

Перша серія перекладена англійською, французькою, італійською і польською мовами. 16 жовтня Ігор Михеда повідомив, що документальний фільм „Таємниці урочища Монастирище на Кіровоградщині“ увійшов до числа переможців на Міжнародному кінофестивалі „International Short Film Festival Nijmegen“ (Міжнародний фестиваль документальних фільмів у Неймегені), в Нідерляндах. Також запропоновано у наступному році організувати показ фільмів в місті Утрехт.

Бойові дії...

(Закінчення зі стор. 1)

го радіообладнання та понад 4 тисячі живої сили ворога. Станом на 6 листопада російські окупанти на Курському напрямку втратили понад 20,8 тис. осіб, зокрема 7,905 убитими, понад 700 російських військових узято в полон.

- За три останні місяці Росія застосувала по Україні 4,300 ударних безпілотників. Підрозділам ППО Сил оборони України вдалось збити 3,063 БпЛА, що становить 71 відс. від загальної кількості.

- 5 листопада Міністер оборони Рустем Умеров підтвердив, що ЗСУ вступили в бій з північнокорейськими військами вперше після того, як Пхеньян відправив їх на допомогу Росії.

- Станом на кінець жовтня Росія контролює 17,95 відс. території України, включаючи Крим та частини Донеччини й Луганщини, окуповані до 2022 року.

- Станом на 1 листопада від початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну через ворожі міни та вибухонебезпечні залишки війни постраждало 1,068 осіб.

- В Україну повернули тіла 563 полеглих захисників.

- У ніч з 9 на 10 листопада на аеродромі „Клін-5“ знищено російський

штурмовий гелікоптер Mi-24, який належав до складу 92-ої ескадрильї 344-го Центру бойового застосування та перепідготовки льотного складу армійської авіації Збройних сил Росії. За даними Генерального штабу ЗСУ, Росія втратила за час повномасштабної війни проти України 329 гелікоптерів. Російська сторона не коментує дані про свої втрати в техніці.

- Вранці 10 листопада українські дрони атакували Росію. Міноборони РФ повідомило про збиття 70 українських безпілотників, з них – 34 над Московською областю. Росія запустила по Україні 145 дронів. Мер Москви Сергій Собянін написав, що дрони прямували до столиці Росії. Спроба України ударити по Москві була найбільшим нападом на російську столицю з початку вторгнення. Внаслідок атаки є поранені. Сталися пожежі в селі Софіїне, в дачному селищі Кратове, розташованому за 7 км від аеропорту „Жуковський“. Горіли будинки та авта. Після атаки безпілотників аеропорти – „Домодедово“, „Шереметьєво“ та „Жуковський“ призупинили польоти. Генштаб ЗСУ підтвердив удар по Брянській області, по складах з боєприпасами 1060-го центру (колишній 120-й арсенал Головного ракетно-артилерійського управління). Було вісім вибухів і дві пожежі на території військової частини.

Укрінформ, Радіо Свобода, „BBC News Україна“

Російський контрнаступ...

(Закінчення зі стор. 1)

масштабного характеру. Один зі співрозмовників NYT підкреслив, що українські сили зберігають сильну оборону в Курській області і, ймовірно, якийсь час зможуть утримувати цю територію.

11 листопада британська Telegraph написала, що Володимир Путін начебто хоче повернути території Курської області, зайняті українськими військовими, до інавгурації Дональда Трампа, яка призначена на 20 січня 2025 року.

Такий крок дасть змогу Москві вийти на будь-які переговори про мир із сильнішою позицією, вважають західні дипломати.

Як зазначає Telegraph, Росія вже повернула приблизно половину території, яку зайняли українські військові від початку їхньої операції в серпні.

На думку українських аналітиків, Кремль, можливо, також планує використовувати наступ на Курщині, щоб просунутися в північно-східну частину Сумської області України.

Військовий оглядач Forbes Девід Екс пише, що підрозділи трьох українських бригад утримують лінію фронту на лівому фланзі Курського виступу площею близько 648 кв. км, але російські війська, які залучили на допомогу північнокорейських солдатів, перевершують їх за чисельністю та озброєнням. Також у зону бойових дій прямує полк елітної 76-ої дивізії ВДВ.

Обраний Президент США Дональд Трамп пообіцяв покласти край війні в Україні. Його головною пропозицією є заморожування лінії фронту, де б вона не проходила.

За цією версією, якби перемир'я уклали сьогодні, Путінові довелося б віддати Україні частину Курщини, тому він прагне повернути регіон до можливого припинення вогню, тим самим позбавивши Київ потенційної контролю над будь-якою частиною Росії.

Українські війська почали наступ на Курщині 6 серпня і, за словами головнокомандувача Олександра Сирського, за перший тиждень боїв взяли під контроль близько 100 населених пунктів, 1,300 кв. км.

У вересні та жовтні російські війська робили спроби контрнаступу. До середини жовтня, за даними аналітичного проєкту DeepState, під контролем ЗСУ залишалося близько 615 кв. км, а ще 309 кв. км – у „сірій зоні“. На цьому В. Зеленський заявив, що створення „буферної зони“ в Курській області було однією зі стратегічних цілей української операції, ЗСУ продовжують утримувати позиції.

За даними DeepState, Росії не вдалося досягти успіху під Курськом у

перші 10 днів листопада – попри заяви Путіна про „швидку“ зачистку регіону: лише 4 кв. км перейшли з-під контролю ЗСУ в „сіру зону“.

Аналітики твердять, що Україна продовжує утримувати 611 кв. км російської території.

На ранок 11 листопада повідомлення українських телеграм-каналів про ситуацію в Курській області стали оптимістичнішими – одні заявляли про успішне відбиття російських атак, інші стверджували, що росіяни нібито потрапили в пастку.

DeepState описує ситуацію в Курській області більш обережно: „Ситуація в Курській області залишається складною, але контрольованою. Була важка і напружена ніч, Сили Оборони України дійсно проводять стабілізаційні дії, але відновити контроль над усім втраченим ще не вдалося. Ворог під час штурмових дій зазнав чималих втрат, відповідно закріплюється далі їм буде важко. Найгірше зараз, мабуть, в Любимівці, але треба почекати чим закінчиться новий раунд маневреної війни“.

Генштаб ЗСУ офіційно не коментує події на Курщині і наступ росіян: „Триває операція в Курській області. Авіація ворога продовжує бити по своїх селах та містах. За минулу добу російські літаки завдали 18 авіоударів 23-ма КАБами по власній території“.

Також Росія перекинула приблизно 50 тис. військових у Курську область РФ з інших ділянок фронту, повідомив головнокомандувач ЗСУ Олександр Сирський. Це ослабило російські угруповання на Запорізькому, Херсонському і Краматорському напрямках. Так, за його словами, українські бійці посилили свої оборонні позиції.

Воїни 47-ої окремої механізованої бригади напередодні знищили 10 одиниць бронетехніки ворога та живу силу. Про це заявила речниця бригади Анастасія Блищик: „Обстановка тяжка, але вона контрольована і чогось критичного для воїнів ЗСУ немає“.

А. Блищик підтвердила, що окупанти дійсно вкотре розстріляли українських військовополонених і вкотре продемонстрували злочинне недотримання Женевської конвенції. Нещодавно бійці 47-ої бригади полонили військовослужбовця РФ 155-ої бригади, який був свідком катування, розстрілу і посмертного відтинання голів українським полоненим. Відповідаючи на питання щодо застосування в Курській області північнокорейських військових, вона зазначила, що в зоні відповідальності 47-ої бригади та суміжних бригад представники з КНДР не спостерігались. Оразу 50 тисяч військових КНДР ворог задіяти не може.

„BBC News Україна“, Укрінформ

Напівзабутий генерал

(Закінчення зі стор. 6)

Перебував у Манілі (Філіппіни), став радянським представником при підписанні акту капітуляції Японії. Дерев'яно прожив недовго, бо за особистим завданням Сталіна відвідав японські міста Гірошіму і Нагасаки, де підготував звіт про наслідки американських атомних бомбарду-

вань і зробив фотознімки. Помер 30 грудня 1954 року від отриманих доз радіаційного опромінення.

І на довгий час про Кузьму Дерев'янка забули. В Москві, тому що він не був „великоросом“, в Києві, бо був „пов'язаний“ зі Сталіном. Але Дерев'яно не належав до особистого „оточення“ диктатора і не мав ніяких „гріхів“ – знищення народів, участі в переслідуваннях, репресіях. Тому про нього згадали в незалежній Україні.

ПОСТАТІ

102-ий рік з Україною у серці

Микола Шот

102-ий рік від дня народження відзначить цієї зими Ярослава Татарнюк, громадська діячка, доброчиниця з Канади. Її небога Любов Лапко з Чернівців нещодавно надіслала мені світлинку, де Ярослава у колі найрідніших їй людей – сина Мирона, внука Данила та правнучок Керолін і Мерін.

Принагідно зазначити, що Ярослава виросла в патріотичній родині у селі Озеряни, недалеко від міста Борщів на Тернопільщині. Разом зі своїм чоловіком Михайлом були активними учасниками національно-визвольних змагань у 1930-1940 роках. Їх було три сестри. Ярослава – старша, середньою звали Віра, а наймолодшою – Оксана. І походили вони з роду Сулятицьких. Тато їхній був заможний господар у селі Озеряни, мав свою пекарню, тож дівчата займалися випічкою і продавали її. Ярослава також уміла дуже добре шити, тому обшивала всіх. Сестри спочатку здобували знання у школі в рідному селі. Відтак Ярослава та Віра закінчили Чортківську гімназію. Потім Ярослава здобула фах фармацевта у Станіславові (тепер – Івано-Франківськ), Віра ж після закінчення Кременецького педінституту стала вчителькою української мови та літератури. Ярослава вийшла за свого односельця Михайла Татарнюка. Він закінчив у Станіславові гімназію, а потім – філософський факультет Папської академії в Римі, але повернувся також до рідних Озерян, де до Другої світової війни вчителював. 1941 року він стає провідником ОУН Чортківської округи, а впродовж 1942-1945 років – Борщівської. На хуторі Липники поблизу Озерян М.

Татарнюк створив підпільну друкарню ОУН-УПА. Зазнав нацистського ув'язнення в Кракові. Після Другої світової війни подружжя Татарнюків вирішило залишити рідну землю та податися за кордон. Разом з ними й сестра Оксана. Спочатку – 1949 року – вони опинилися в Чехословаччині, а згодом – у Ванкувері.

Я. Татарнюк уперше змогла вклинитися рідній землі 1989 року, поспілкуватися через тривалі десятиліття із сестрою. Вдруге відвідала Буковину 1992 року, коли Україна проголосила відновлення своєї державності. І зустрічали її 2008 року не лише в Чернівцях, а й у Тернополі. Саме тоді я й познайомився з українкою, яка ніколи не забувала України, старалася, як могла, активно пропагувати її за океаном, допомагати своїм співвітчизникам у потребі. Ярослава разом з Михайлом виховали двох синів – Мирона й Ореста. Молодший Орест, власне, й супроводжував свою матір 2008 року Україною. Нині Орест відійшов у засвіти. Як і його тітки – Віра та Оксана.

Наймолодша із сестер Сулятицьких – Оксана у Ванкувері знайшла своє особисте щастя. Тут вона познайомилася з коханим Михайлом, теж українцем і, вийшовши за нього заміж, стала носити прізвище Єленюк, народила двох доньок – Віру та Любу. Україною вона також жила до останніх своїх днів.

Свою енергію Я. Татарнюк спрямувала на суспільно-організаційне життя української громади у Ванкувері. Її заповонила, зокрема, церковно-релігійна діяльність. Понад 40 років брала участь у роботі Ліги українських католицьких жінок Канади (ЛУКЖ). Тривалий час навіть очолювала ЛУКЖ Нью-Вестмінської єпархії Британської Колумбії, започаткувала видання церковного вісника, створила бібліотеку, виконувала обов'язки секретарки, культурно-освітньої референтки місцевого відділу Конгресу українців Канади, докладала власні старання та зусилля до втілення різних проектів.

За вагомий внесок в історію, культуру та розвиток Канади та українців в Канаді Я. Татарнюк удостоїлася почесної медалі до 100-річчя українського поселення серед ста визначних українських осіб. Нагороджена й Шевченківською медаллю Конгресу українців Канади. Свого часу глава

Ярослава Татарнюк (зліва) із сином Мирonom (справа), внуком Данилом і правнучками Керолін і Мерін. (Світлина з особистого архіву Любові Лапко)

УГКЦ Святослав (Шевчук) вручив їй також найвищу відзнаку Папи Римського для мирян за заслуги перед Українською греко-католицькою церквою.

Я. Татарнюк робила посильний внесок і в збереження української культури за океаном. Взялася передусім збирати предмети народного мистецтва – керамічні та різьблені вироби з дерева, народну ношу. Понад 20 комплектів вбрання з часом з'явилося в її колекції. Кожен стрій представляв певний історико-етнографічний край України. За кількадесять років існування цієї збірки Я. Татарнюк демонструвала її на виставках у всіх провінціях Канади, а також у деяких штатах США. Сім'я Татарнюків для Музею осередку української культури та освіти в Канаді подбала про макет гуцульського господарського двору. Ярослава стала авторкою книги „Українські традиційні та модерні страви“ українською й англійською мовами, багатьох публікацій у канадській

періодиці про українське життя.

Коли ж Україна відновила 1991 року свою державну незалежність, Ярослава, Михайло Татарнюки та Оксана Єленюк поринули у доброчинну діяльність. Чимало ліків, літератури, одягу, інших необхідних речей відправили у сиротинці, школи-інтернати Тернопільщини та Буковини. Велику допомогу надали й у відновленні греко-католицького собору Успіння Пресвятої Богородиці в Чернівцях.

Вже після 2014 року, коли російський агресор прийшов з війною на українську землю, до Канади на реабілітацію приїхали воїни. У церкві після Святої Літургії вона розповіла про одного з них, який на фронті зазнав пошкодження ока. Тоді для нього вдалося зібрати кілька тисяч доларів й зарадити пораненому воїнові.

Я. Татарнюк у своєму роду перша довгожителька. Ми ж побажаємо доброго здоров'я й щасливих подальших літ.

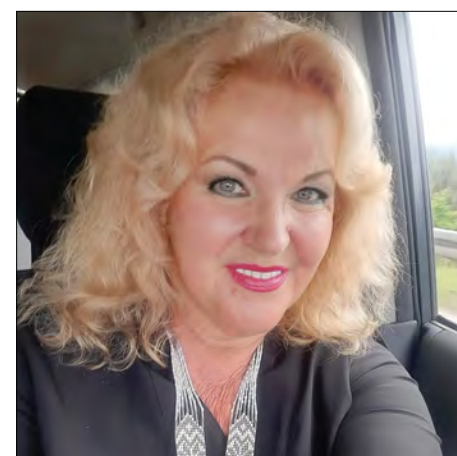

Ярослава Татарнюк (1990-ті роки)

Українське культурно...

(Закінчення зі стор. 5)

драми, була вражена, коли побачила фото з війни в Україні й організувала нам на знак підтримки безоплатно залю. Долучилися також хорватський ПЕН-центр, Вільна державна асоціація Рієки, портал „Рієка сьогодні“ та італійська громада – всі висловили солідарність з українським народом. Особливо схвилював присутніх виступ поета Томіце Байсича, президента хорватського ПЕН-центру, який не тільки читав свою поезію, а й засудив російську війну в Україні. Впродовж вечора виступали й інші поети та письменники, публіцисти, актори театру. Я заспівала українську пісню „Два кольори“ Олександра Білаша на слова Дмитра Павличка та як молитву за Україну – „Аве Марія“ Каччіні. На екрані висвітлювався номер рахунку, який відкрило Посольство України в Хорватії для допомоги землякам, і його показали всі ЗМІ. Хорватія гостинно прийняла майже 30 тис. українців і з перших днів війни надавала нам всебічну підтримку. Тут приймають наших воїнів на відпочинок, лікування і реабілітацію. Запрошують українських дітей на літні канікули за хорватський кошт. Держава забезпечує права і потреби наших земляків. Українська діаспора, як автохтонна національна меншина має право бути представленою в Хорватському парламенті

Ольга Камінська

окремим депутатом, який висувається спільно від групи різних нацменшин. Представники від української діаспори також обираються до міських, районних та обласних органів місцевого самоврядування.

У нас є спеціалізовані програми Хорватського радіотелебачення „Призма“ та „Мозаїка національних меншин“, які виходять в етер двічі на тиждень. А фінансування українськомовних видань здійснюється за кошти бюджетної програми Республіки Хорватія щодо діяльності організацій національних меншин.

Хорватія дала нам право розвиватися на рівні зі своїми громадянами, а Батьківщина у нашому серці одна – Україна, де батьки поховані, де діти живуть, де на передовій стоять наші захисники, перед якими ми з вдячністю низько схиляємо голову“.

Нагороди...

(Закінчення зі стор. 3)

нагороду здобула стрічка “Перемоги” (Золєн Юсеф, Німеччина).

Спеціальні відзнаки отримали фільми “Маленька Джо і старий” (Патріс Сове, Канада) та “Джіна” (Ульріке Кофлер, Австрія).

Головну нагороду в конкурсі документального кіно здобула стрічка “Квіти України” режисерки Аделіни Борець (Польща, Україна).

Спеціальні відзнаки від журі конкурсу документального кіно отримали фільми “Проти вітру” (Ваня Тернер, Греція) та “Що тобі вчора снилось, Параджанов?” (Фараз Фешаракі, Німеччина).

Приз глядацьких симпатій отримала стрічка “Мовчання устриць” режисера Маркоса Піментеля з Бразилії. У студентському конкурсі головну нагороду здобули фільми “Як метелик” (Іріс Гершон Нагар, Ізраїль) та “Бася: три короткі історії” (Матеуш Петрак, Польща). Спеціальні відзнаки журі студентського конкурсу отримали стрічки “Антологія річкової риби” (Веєра Ламінпаа, Фінляндія) та “Хаос, який лишився позаду” (Нікос Коліукос, Греція).

Повнометражний фільм Марини Вроди “Степне” став найкращим фільмом національного повнометражного конкурсу Київського міжнародного кінофестивалю “Молодість” в рамках FILMFEST HAMBURG.

Українформ

Поети про війну...

(Закінчення зі стор. 12)

важливіші екзистенційні питання: хто ми, які ми, куди рухаємося і до чого хочемо прийти? Щоб вижити не достатньо лише силою відстоювати свої права і території. Потрібно не зламатися зсередини, вирости над собою, а ще винести на гору справжню еліту. Література, окрім своїх різних завдань, має працювати і над духовним оновленням, зростанням суспільства, що в нинішніх умовах треба робити, так би мовити, за прискореною програмою.

– Ваша творчість вийшла за межі кола українських читачів. Окремі есеї, поезії та короткі прозові тексти перекладені різними мовами, публікувалися в Польщі, Великій Британії, США, Македонії, Угорщині, були представлені у Франції, Німеччині, Бельгії, Чехії, Болгарії, Індії... Це все про війну?

– Переважно так. На жаль. Довкола стільки горя, болю і страждань, що складно писати про щось інше. Та й сама маю певний досвід переживання війни, яка застала мене й мою родину в Бучі, звісно, залишився в моїй творчості. Як воно перебувати під ракетами, тікати, залишивши позаду все своє життя, бути біженкою в іншій країні, намагатися подолати посттравматичний синдром, вибудувати життя в нових реаліях, переживати тяжкі звістки про численні смерті на фронті знайомих і друзів... Дещо з пережитого я зафіксувала. Це стало такою собі поезією-документалістикою, яка тримається на фактах і живих емоціях. Також, працюючи над документалістикою про війну, теж багато чого дізнаюся, що лягає в основу написання короткої прози. І то добре, що інші країни

проявляють до того інтерес. Українські голоси нині мають звучати в світі, аби доносити правду про те, що тут діється. Але як би я хотіла, щоб нас широко знали не в контексті війни... Так, сьогодні багато цієї тематики в моїй діяльності, але насправді писати хочу зовсім про інше: про торжество життя в любові і радості. Але це зараз дається дуже складно.

– Чи не тому взялися за кераміку?

– Тому... Усі ці гори керамічних прикрас, які вечорами виготовляю з глини, про згадане торжество життя, любові і краси. Це ніби мої обереги від психологічного впливу війни. Те тяжке інформаційне та енергетичне поле, у якому ми нині живемо, проникає в серце несказанною тугою та відчаєм. Особливо гостро це відчувається вечорами. Якщо до цього ще додати постійні щоденні повітряні тривоги та блекаути, як це періодами буває... У житті все просить балансу. І той жах, який переживаємо, потрібно врівноважувати чимось прекрасним. Якщо літературна діяльність зараз лише роз'ятрує рани й додає болю, то залучаю інші види мистецтв. Кераміка завжди вабила. Її витвори живі й наповнені. Після кожного вечора, проведеного з глиною, набираюся сил жити далі. А ще особливо радістю став зворотній зв'язок із тими жінками й дівчатами, які потім одягають ці прикраси. Можливо, тому, що в найтемніші часи війни ми ще більше потребуємо краси та любові.

Творчі зустрічі з Ю. Бережко-Камінською віднедавна збагатилися ще однією гранню: представленням її унікальних керамічних виробів. У передмісті Києва в "Уваровському домі" відкрилася її перша особиста виставка. А незабаром її унікальні керамічні прикраси побачать і в польському Кракові.

Свідоме знищення...

(Закінчення зі стор. 4)

Оріхові, церква Архангела Михаїла у Комишувасі, Будинок культури у Малій Токмачці.

У Сумській області серед іншого постраждали: Охтирський міський краєзнавчий музей, Будинок управителя маєтками Леопольда Кеніґа в Тростянці, паровозне депо "Сморозин", Музей лісу у Тростянці.

В Одеській області пошкоджено музеї-художній, археологічний, морський, літературний, Церква Святого Миколая, Спасо-Преображенський собор.

А ще варто назвати особливі знакові об'єкти, які зазнали пошкоджень. Серед них Святогірська лавра – одна з найвідоміших православних святинь України, розташована на вершині гори в місті Святогірську Донецької області, Спасо-Преображенський собор – один з найстаріших і найкрасивіших соборів періоду Київської Русі, що зберігся до наших днів у Чернігові. Собор був закладений першим літописним чернігівським князем Мстиславом Володимировичем у 1030-х роках і став головною святинею та окрасою Чернігово-Сіверської землі, Успенський собор що є найстарішим православним храмом Харкова і має велику історичну та мистецьку цінність, заповідник на острові Хортиця його унікальність полягає в рідкісному поєднанні на одній території різноманітних природних комплексів, геологічних, культурних та історичних пам'яток – потрібні роки аби відновити ці сакральні пам'ятки не лише української культури, а всього людства.

Які ж рішення прийняв Конгрес провідних європейських держав? Насамперед він підтвердив свою непохитну прихильність до незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України в її міжнародно визнаних кордонах.

Конгрес висловив жаль з приводу продовження атак Російської федерації на об'єкти культурної спадщини в Україні, що є порушенням міжна-

родного гуманітарного права, зокрема Конвенції ЮНЕСКО про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту (Гаазька конвенція 1954 року). Конгрес підкреслив, що цілеспрямоване знищення та пограбування культурних об'єктів виглядають як систематична політика, спрямована на знищення історичної та культурної ідентичності України, що виглядає як геноцидний намір.

Конгрес ухвалив Деклярацію, яка наголошує, що Російська федерація повинна виплатити компенсації за пошкодження історичної, культурної та релігійної спадщини; у цьому контексті українські місцеві та регіональні органи влади відіграють важливу роль у сприянні роботі реєстру збитків та поданні заяв до цього реєстру в межах своєї компетенції.

Конгрес підкреслив, що збереження культурної спадщини допомагає поєднати минуле з майбутнім через спільне відчуття ідентичності і що європейська культурна спадщина нерозривно пов'язана з правами людини; тому настав час поставити українську культурну спадщину та її відновлення на перше місце в політичному порядку денному, зокрема на Конференції з відновлення України у 2025 році, яка відбудеться в Римі.

Відтак, необхідність захисту культурної спадщини від російських атак міжнародною спільнотою стає все більш актуальною, вимагаючи консолідованих зусиль та рішучих дій для збереження історичних і культурних цінностей українського народу.

На завершення варто привести слова М. Точицького, які прозвучали у зверненні до членів Конгресу: "Наші пам'ятки культури – це мур, на якому побудовано спільний дім нашої європейської ідентичності. Їх знищення – це виривання серця з того дому, де ми всі разом живемо. Коли під постійною загрозою історичні центри Львова та Одеси, внесені до списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, кожен з нас відчуває, що може втратити частину спільної історії, яка єднає нас. Це не лише наш біль, це спільний біль усієї Європи".

Співпраця Канади...

(Закінчення зі стор. 11)

ня і відпочинку.

В Івано-Франківську Посол Канади взяла участь у міжнародному форумі з представниками уряду, бізнесу та міжнародними партнерами, де обговорювали співпрацю для розвитку Прикарпаття. Під час заходу вона повідомила про новий українсько-канадський проєкт, який підтримує ветеранів війни у працевлаштуванні та ментальному здоров'ї. Проєкт буде здійснюватись у співпраці Агенції регіонального розвитку області та Канадського фонду місцевих ініціатив.

На Прикарпатті Н. Цмоць зустрілася з українськими рятувальниками, для яких представники канадської орга-

нізації Firefighter Aid Ukraine проводили тижневе навчання з верхолазної підготовки. Понад 60 українців з Державної служби надзвичайних ситуацій взяли участь у навчанні, отримали практичні знання і навички з евакуації із висотних будівель під час і після обстрілів. Канадці подарували українським рятувальникам нове обладнання. Посол розповіла, що така співпраця зміцнює зв'язки між Канадою та Україною на людському, професійному та міжнародному рівні.

Також канадські добровольці відвідали з допомогою і підписали меморандум про співпрацю з оздоровчим центром "Тепло крилатої душі", який має Героя України Степана Тарабалки – Наталія створила для військових в пам'ять про сина.

Трамп ймовірно...

(Закінчення зі стор. 2)

що також готовий до діалогу. За інформацією Washington Post, Трамп зателефонував Путінові з резиденції у Фльориді на тлі загальної невизначеності щодо того, як Трамп перебуває світову дипломатичну шахову дошку союзників і супротивників США після своєї перемоги.

Трамп скаржився на вартість війни

для американських платників податків і приватним чином заявляв, що заради миру Україні, можливо, доведеться віддати частину земель, наприклад, Крим.

Зеленський привітав Трампа з перемогою на виборах, а обраний президент сказав, що продовжуватиме підтримку Києва, але не вдавався в деталі.

„BBC News Україна”

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

ROSELLE, NJ 645 W 1st Ave. Tel.: 908-241-2190 888-336-4776	CLIFTON, NJ 565 Clifton Ave. Tel.: 973-916-1543	PHILADELPHIA, PA 1916 Welsh Rd., Unit 3 Tel.: 215-969-4986 215-728-6040
--	--	---

ARKA

Вишиванки, хустки, нитки,
тканина до вишивання, рушники,
коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: 212-473-3550

ХРИСТИНА БРОДИН
 Ліцензований Продавець
 Страхування Життя
CHRISTINE BRODYN
 Licensed Life Insurance Agent
 Ukrainian National Assn., Inc.

**187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347**

МИХАЙЛО КОЗЮПА
 Ліцензований Продавець
 Страхування Життя
MICHAEL KOZIUPA
 Licensed Life Insurance Agent
 Ukrainian National Assn., Inc.

**973-723-4387
mkoziupa@outlook.com**

ЕВГЕН ЩЕРБА
 Ліцензований Продавець
 Страхування Життя
EUGENE SERBA
 Licensed Life Insurance Agent
 Ukrainian National Assn., Inc.
 Branch 173, Wilmington, DE

**856-904-4161
Eserba@aol.com**

СПОМИН

Мушинка – вчений зі світовим ім'ям

Микола Шот

На 89 році життя відійшов у вічність академік НАН України, українознавець, ревний збирач і популяризатор фолкlorу Микола Мушинка.

Я мав щастя познайомитися з ним в Тернополі 2007 року, коли він урочисто передав нашому краю пам'ятні речі, що пов'язані з життям і діяльністю українського вченого зі світовим ім'ям, засновника української національної географічної, картографічної науки, доктора філософії, академіка Всеукраїнської академії наук Степана Рудницького, його сестри, відомої піяністки Софії, та швагра – українського вченого-правознавця

Станіслава Дністрянського.

Відтак мав з ним зустрічі під час Всеукраїнського фестивалю "Дзвони Лемківщини" в урочищі "Бичова", неподалік Монастирська. Кілька років академік відвідував цей захід. Він приїхав у народній ноші, що була сімейною реліквією. Чугу (верхній одяг) у молоді роки пошив собі його дідусь, вовняні штани – холошні – батькові справила мати. Бочкори (взуття) виготовив уже сам за давньою моделлю. 2013 року в Тернопільському обласному художньому музеї він представив з власного зібрання понад 50 живописних і графічних робіт, а також світлина видатного майстра пензля Олексі Новаківського. Тоді академік відвідав міс-

то разом зі своєю дружиною Магдою.

Ми роками вітали один одного з великими українськими державними та релігійними святами. Академік часто ділився думками про власну літературознавчу працю. В газеті "Урядовий кур'єр", де я працював 20 років, опублікував кілька матеріалів про М. Мушинку. Коли світ побачила моя книжка "На пагорбі долі", надіслав її у Пряшів до науковця. Вже за кілька днів отримав рецензію, яка починалася так: "Коли 7 січня пошта доправила мені посилку з книжкою тернопільського журналіста Миколи Шота "На пагорбі долі", я три дні не випускав її з рук, а врешті-решт, написав відгук на неї".

Звісно, що отримав М. Мушинка й мою наступну книжку "Життємір", яка вийшла друком 2021 року. Кілька книг академік подарував мені. Дмитро Павличко назвав М. Мушинку "пряшівським Мойсеєм, укропом із подихом Європи". Не можу не процитувати ще кілька точних порівнянь-рядків, якими поет визначає академіка М. Мушинку:

*Могутній русин, як Франко,
Незгасний лемко, як Антонич.
Похилий, мов пшеничний лан,
Подоба колоска тяжкого,
Ходячий київський Майдан,
Дух українства світового.*

М. Мушинка був чи не найяскравішою зіркою в сузір'ї українознавців за кордоном, ревним збирачем і популяризатором перлин народної словесності етнічних українців, які мешкають за межами материзни.

Академік Микола Мушинка у лемківському народному вбранні (серпень 2015 р.). (Фото: Микола Шот)

Українство було його снагою, буттям. Скільки мав сил, працював усе своє життя на благо української науки та культури.

Зараз, на превеликий жаль, академік уже у засвітах. Українці шануватимуть світлу пам'ять М. Мушинки, його подвижницьку та праведну працю на ниві українства.

Перше інтерв'ю журналіста Миколи Шота (ліворуч) з академіком Миколою Мушинкою. 2007 рік.

Іпотека від Кредитівки СУМА...

ЛЕГКО
Особисто або дистанційно

ЗРУЧНО
Експертний супровід від кваліфікації до закриття

ШВИДКО
Працюємо за вашим графіком

5.875%*

7/1 Year Adjustable (6.508% APR)

6.250%*

30 Year Fixed (6.343% APR)

Зателефонуйте нам або надішліть SMS
914.220.4900
або надішліть нам електронний лист на адресу
memberservice@sumafcu.org
www.sumafcu.org

SUMA
FEDERAL CREDIT UNION

Відскануйте QR для найновішої інформації

Main Office:
125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701

Spring Valley, NY branch:
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977

Stamford, CT branch:
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902

New Haven, CT branch:
555 George St.
New Haven, CT 06511

St. Petersburg, FL branch:
8950 9th St. North, Suite 130
St. Petersburg, FL 33702

North Port, FL branch:
5400 S. Biscayne Dr., Suite A
North Port, FL 34287

* Rates as of 11/1/24. Subject to change without notice. Rates for 1 to 4 family owner occupied/condominiums/co-ops. Rate, points and APR may be adjusted based on several factors including, but not limited to, state of property location, loan amount, documentation type, loan type, occupancy type, property type, loan to value and your credit score. Your final rate and points may be higher or lower than those quoted based on information relating to these factors, which may be determined after you apply.
The annual percentage rate (APR) is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APR shown here is based on the interest rates and points only and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay.

SUMAFCU NMLS# 527694

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Одночасний світовий перегляд фільму „ЗЛО“

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – Повнометражна документальна стрічка „ЗЛО“ режисерки Олени Мошинської і продюсерки Лариси Дахно – це дослідження про зло, що знову підняло голову після Другої світової війни. Як сталося, що воно відродилося, і чому так швидко розростається метастазами війн по всій планеті? Чому війна в Україні – це смертельна загроза усьому людству? І що треба зробити, щоб уникнути її?

На ці непрості запитання шукає відповіді творча група, яка працювала над фільмом два роки. Були зібрані унікальні відеоматеріали, архівні документи, старовинні мапи, свідчення очевидців і експертів різних епох і різних часів. Інтерв'ю з істориками, політиками, політологами, філософами. Проведені зйомки оку-

пованих і деокупованих міст і селищ...

У нинішній війні уже бере участь не лише Росія, а й її союзники – Іран і Північна Корея. Отож, щоб побороти це зло, треба всім цивілізованим людям мати сміливість стати проти нього. За підсумками показу фільм „ЗЛО“ увійшов до Book World Records як „Наймасштабніший показ документального фільму“.

Одночасний світовий перегляд фільму „ЗЛО“ проведено за сприяння Міжнародного штабу допомоги українцям та Громадської спілки світового українства. Протягом доби 1 листопада картину „ЗЛО“ переглянули учасники акції, що зібрались на понад 50-ти місцевостях 34-х країн світу – в Україні, Німеччині, Канаді, Чехії, Еспанії, Швейцарії, Словаччині, Греції, Норвегії, Фінляндії, Словенії, Чорногорії, Латвії, Молдові, Естонії,

Зала кінотеатру „Портал“ під час перегляду фільму. (Фото: Марія Чорна)

Вірменії та в інших країнах. Серед глядачів – дипломати, політики, чиновники, підприємці, військові, волонтери, журналісти.

У Кропивницькому показ, організований у кінотеатрі „Портал“ за сприяння організації „Громадські ініціативи Марії Чорної“, був дуже вельюдним. Переглянути стрічку прийшли студенти закладів вищої осві-

ти обласного центру, представники ветеранських громадських організацій, десятки небайдужих містян. Цей перегляд занесений до Книги світових рекордів, як одним із наймасовіших в Україні.

Протягом показу учасники акції мали змогу долучитись до збору коштів на хірургічні операції обличчя для поранених захисників і захисниць.

Відкриття іменних дошок пошани

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – В рамках проекту „Великі українці“ 25 жовтня у обласній філармонії відбулося відкриття іменних дошок пошани – солістці Черкаського народного хору (1965-1991), солістці ансамблю „Росава“ (1991-2002), народній артистці України Ользі Войновій-Павловській та хормейстерці Черкаського народного хору (1994-2003), солістці ансамблю „Росава“ (2003-2015), заслуженій артистці України Олені Варич. Обидві мисткині цього року відзначали б свої ювілеї: 85 років виповнилося б О.Павловській і 50 – О.Варич. У різні роки розпочали свій професійний творчий шлях і утвердили мистецьке становлення й визнання легендарна перша виконавиця пісні-реквієму Анатолія Пашкевича на слова Миколи Негоди О. Войнова-Павловська та солістка О.Варич. Їх об'єднала пісня, народжена на черкаській землі і виспівана поколіннями, адже мистецька душа та серце постійно б'ються в унісон із кожним, хто вболіває за долю багатостраждальної матері України.

„Продовжуючи традицію, в філармонії невинно вшановують пам'ять та пишуться видатними іменами артистів різних поколінь, які прославляли Черкащину і Україну своїм талантом, творчістю та відданою любов'ю до українського мистецтва і культури, – розповів директор філармонії Юрій Федоряка. – Вже не перший рік поспіль ми продовжуємо цю

Анастасія Євтушевська біля гравертону своєї мами Олени Варич. (Фото: Олександр Костирко)

традицію, відкриваємо іменні гравертони нашим видатним мистцям, а їх філармонія налічує цілу плеяду щедрого на таланти Черкаського краю“.

Відкриття пам'ятних дошок-присвят відбулося поряд із кабінетом, в якому свого часу незабутні мисткині творили свої пісенні шедеври. Почесну місію урочистого відкриття виконали заступниця начальника управління – начальниця відділу культурно-мистецької та освітньої роботи управління культури та охорони культурної спадщини обласної військової адміністрації Людмила Товстоляк та донька О. Варич Анастасія Євтушевська.

Святкування у Бережанському замку

Михайло Михайлинин

БЕРЕЖАНИ. – У місті урочисто відзначили 490-річчя Бережанського замкового комплексу, який є пам'яткою архітектури національного значення 16-18 століть і перебуває у структурі Державного історико-архітектурного заповідника. Замок спорудив коронний гетьман Микола Синявський. Розпочалося будівництво у 1534 році. Ювілейні заходи мали міжнародне значення, адже замок є вагомю часткою світової культурної спадщини.

Відбулася міжнародна наукова конференція, на якій виступили член Національної спілки архітекторів України Юрій Вербовецький, директор Державного архіву області Федір Полянський, волонтери з Великої Британії та Польщі. Вони порушили актуальні питання про важливість дослідження історії замку, відтворення втрачених елементів та співпрацю, показували історичні документи і збережені рідкісні світлина замкового комплексу. Також відбулася презентація історичних книг про Бережани краєзнавця Ігоря Мельника.

Директорка заповідника Ірина Мигович розповіла про співпрацю з українськими та польськими колега-

Директорка заповідника Ірина Мигович (посередині) з учасниками свята.

ми, зауважила, що сьогодні замок єднає академіків, науковців, дослідників, краєзнавців, туристів, творчих людей. Він є соціальним простором для українців, які постраждали від війни і отримали прихисток у Бережанах.

Актори Зразкового молодіжного театру „Взори“ Центру дитячої та юнацької творчості разом керівником Оленою Різник показали театральну композицію „Романтичні історії з життя Синявських“. Усі захоплювались красою і вишуканістю старовинних костюмів різних епох, які впродовж багатьох років створює О. Різник. Також зворушливі композиції виконав скрипковий ансамбль „Капричіо“ з керівником Іриною Драбик.

Депутат обласної ради Ярослав Дрюченко у своєму виступі відзначив творчі здобутки колективу заповідника, цікаві виставки творів Заслуженого художника Олега Шупляка та Заслуженого архітектора України Михайла Нетриб'яка.

Голова благодійного фонду „Покрова“ Любов Вовк розповіла, що разом з українськими та іноземними благодійниками фонд допомагає у відбудові та реставрації замку, який за свою історію зазнав руйнувань і ворожих нападів.

Керівник театру „Взори“ Олена Різник (ліворуч) та учасниця театру Інеса Музичка.

Виступ Черкаського заслуженого народного хору на відкритті. (Фото: Олександр Костирко)

28-ий Курінь УПС і 26-ий Курінь УСП
«Верховинки»

діляться з пластовими друзями і громадою
сумною вісткою, що в понеділок, 4 листопада 2024 року,
відійшла на Вічну Ватру
довголітня членка нашого куреня

св. п.
пл. сен. дов. МАРТА СТАСЮК
(з дому Щуровська)

Складаємо родині наші глибокі співчуття.
Вічна їй пам'ять!
«Тихо спи, без тривоги...»

Замість квітів складаємо даток на
Пластову Оселю „Новий Сокіл“

Ділимося сумною вісткою, що
5 червня 2024 року
відійшла у вічність на 91-му році життя

св. п.
Ірена Плис
з дому Ганінчак

народжена 10 листопада 1932 року у Львові, Україна,
вдова Петра Плиса, з котрим прожила 43 роки,
сестра Юрія Ганінчака з Heidelberg, Germany.

Ірена пережила Другу світову війну й еміграцію до Америки.
Подружилася з Петром Плисом 6 жовтня 1956 року в церкві св.
Йосафата в Трентоні, Нью-Джерзі, де була довголітньою парафіянкою.
Працювала в уряді Штату Нью-Джерзі до відходу на емеритурі.

Залишилися у глибокому смутку:

сини - Олег Плис з Карол Маджістреллі
- Ярослав Плис

внуки - д-р Кристин В. Плис
- д-р Еван Дж. Плис

ближча і дальша родина в США і Канаді

Вічна їй пам'ять!

Похороні відправи відбулися 11 і 12 червня в Knotts Colonial
Funeral Home, Hamilton, NJ та в церкві св. Йосафата, Трентон,
Нью-Джерзі. Похоронена на цвинтарі St. Mary Byzantine Catholic
Cemetery, Hamilton, NJ.

Замість квітів родина просить складати пожертви на

- Парафію св. Йосафата, Трентон, Нью Джерзі
- або
- Sisters of the Order of Saint Basil the Great, Jenkintown, PA
(<https://stbasils.com>)

UNION FUNERAL HOME
LYTWYN & GRILLO
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Nicholas J. Grillo, Manager

AIR CONDITIONED ROOMS
Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,**
NEW YORK і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

Ділимося сумною вісткою,
що в неділю, 13 жовтня 2024 року,
в Берклі-Гайтс, Нью-Джерзі, проживши 93
роки, відійшла у вічність

св. п.
Людмила Почтар

народжена в Полтаві, Україна,
15 січня 1931 року

Вона була немовлям, коли її материнського
дідуся, оскільки він володів землею, оголосили «куркулем» (ворогом
народу) і відправили до Сибіру. В результаті її мати була переслідува-
на і вигнана з коледжу, а Людмилу відправили жити до батьківських
дідуся і бабусі на кілька місяців, щоб забезпечити її безпеку, доки ро-
дина не змогла переїхати. Незабаром після возз'єднання з родиною,
ще в дитячому віці, їй довелося пережити Голодомор (штучний голод
в Україні 1932-1933 років, організований Сталіним).

Після кількох переїздів родина оселилася в Медвині. Взимку 1943
року солдати напали на їхній дім, залишивши всіх лише в білизні, яку
вони носили. А на Різдвяний Святвечір, 6 січня 1944 року, солдати
повернулися вночі, вибиваючи двері з наміром вбити родину, але їм
вдалося втекти і покинути Медвін. Подорож на Захід була важкою і
небезпечною. Кілька разів під час подорожі вони розлучалися і не
були впевнені, чи побачать один одного знову. У вересні 1944 року
родина потрапила до транзитного табору в Ноймарку і була при-
значена до робітничого табору. Першим завданням Людмили було
піти до лісу, зрубати сосни, обрізати гілки та скласти колоди. Однак,
оскільки вона не була фізично сильною, їй доручили шукати метало-
брухт у зруйнованих будівлях та чистити їх вапном, щоб його можна
було переплавити і використовувати повторно.

Після війни родина опинилася в таборі переміщених осіб у Реген-
сбурзі. Людмила подала документи і була прийнята до Української
гімназії, яку закінчила влітку 1949 року. Перебування Людмили в Ре-
генсбурзі залишило незабутній слід у її житті, і дружба, що зародилася
там, тривала все життя. Вона щодня спілкувалася зі своєю най-
кращою подругою Любою Коломиєць, поки в 2020 році не довелося
переїхати до закладу для догляду. Вони ніколи не втрачали зв'язку, а
Люба щотижня надсилала листи, які завжди приносили Людмилі ра-
дість. Людмила любила організовувати і відвідувати зустрічі випуск-
ників Регенсбурга і входила до редакційної колегії кількох мемуарів,
виданих про їхній час у Регенсбурзі у 1945-1949 роках.

Родина емігрувала до Сполучених Штатів, прибувши до Нью-Йорка
в травні 1950 року, і оселилася в Ньюарку, Нью-Джерзі, щоб розпочати
нове життя. Людмила одружилася з Михайлом у червні 1954 року. На
жаль, їхній первісток помер через кілька тижнів після народження.
Коли вона народила другого сина, купили будинок у Лівінгстоні, Нью-
Джерзі, і через два роки вона народила дочку.

Коли її чоловік Михайло помер у 1973 році у віці 47 років, її мрії
були зруйновані, і вона залишилася з двома маленькими дітьми, яких
виховувала сама. Вона стала парафіянкою Української православної
церкви Вознесіння Господнього, де її любов до писемності та багатий
словниковий запас швидко залучили її до перекладу церковного бю-
летеня та проповідей, що вона робила протягом багатьох років.

Людмила передчасно втратила чоловіка Михайла у 1973 році, бра-
та Володимира – у 2011 році та сина Андрія – у 2022 році. Її не за-
будуть дочка Анна Марія (Ганнуса) з чоловіком Ніком, а також кілька
племінників і племінниць.

Поминальна Служба Божа відбулася у Memorial Funeral Home, 155
South Ave, Fanwood, NJ 07023, у п'ятницю, 18 жовтня 2024 року, від
4-ої до 6-ої вечора. Панахида – о год. 5-ій.

Похоронна Служба Божа відбулася о 9-ій ранку в суботу, 19 жов-
тня 2024 року, в Українській православній церкві Вознесіння Господ-
нього, 652 Irvington Ave, Maplewood, NJ 07040. Поховання відбулося
на Українському православному цвинтарі Святого Андрія, 280 Main
Street, South Bound Brook, NJ 08880.

Замість квітів, будь ласка, розгляньте можливість зробити пожерт-
ву в пам'ять про Людмилу Почтар на користь Української православної
церкви Вознесіння Господнього в Мейплвуді, Нью-Джерзі.

Вічна їй пам'ять!

KULINSKI MEMORIALS
809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835

Tel. 800-458-5467 • 908-722-3130 • Fax 908-253-0027
KulinskiMemorials@msn.com • KulinskiMemorials.com

- Служить українській громаді понад 60 років
- Понад 40 кольорів граніту до вибору
- Гравюри на замовлення
- Консультації вдома за домовленням
- Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)
- 5 хвилин від Українського цвинтаря св. Андрія
у С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

Yevhenia Bazylevych

Yaryna Bazylevych

Daria Bazylevych

Emilia Bazylevych

«Щоб світ пам'ятав їхні імена» – Фондація Українського Католицького Університету заснувала сталий стипендійний фонд (ендавмент) в пам'ять матері та доньок родини Базилевич, які загинули внаслідок російської ракетної атаки на Львів.

У ніч на 4 вересня, під час чергового масованого обстрілу Львова, російська ракета забрала життя Дарії, її двох сестер - Ярини та Емілії та їхньої мами Євгенії, коли вони перебували на сходовій клітці свого будинку, ховаючись під час повітряної тривоги.

Дарія була яскравою і талановитою студенткою другого курсу програми «Культурологія» та стипендіаткою УКУ. Вона захоплювалася навчанням і планувала все життя присвятити популяризації української культури.

Фондація УКУ спільно з Українським Католицьким Університетом, батьком Ярославом Базилевичем та Національною скаутською організацією України ПЛАСТ започаткували в їхню честь стипендійний ендавмент, щоб наслідувати ті ідеали і принципи, які засвідчили своїм життям сестри Базилевичі та їхня мама.

**ПРОСИМО СКЛАДАТИ
ПОЖЕРТВИ НА ЦЕЙ ФОНД НА:
[UCUFUNDATION.ORG/DONATE](https://ucufoundation.org/donate)**

Будь ласка, зазначіть у нотатці, що Ваш дар є на стипендійний ендавмент Базилевичів.

Управа
Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці
повідомляє своїх членів, що

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці
та
вибори нової Управи НТШ-А

**відбудуться
в суботу, 14 грудня 2024
о 1:00 годині по пол.**

**Засідання Наукових Секцій
11:00 - 12:30**

в будинку НТШ-А
63 Fourth Ave.,
(між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

ВПЕРШЕ КУПУЄТЕ БУДИНОК?

Відсоткові ставки від:

5.578% APR*

*на кредити з фіксованою ставкою

10% ПЕРШИЙ ВНЕСОК—No PMI

NYC—KERHONKSON—UNIONDALE—ASTORIA—LINDENHURST

Telephone: (212) 473-7310

Toll Free:(888) SELF-REL

Email: Info@selfreliancenyc.org

Website: www.selfreliancenyc.org

*APR as of 10/4/2024 listed above. APR based upon a \$350,000 mortgage amount with no application fee and no points. Must be 1-2 family owner occupied; no prepayment penalties. Rates may change at any time without prior notice. APR – Annual Percentage Rate is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APR shown here is based on the interest rates and certain closing costs and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay.

SRNYFCU NMLS# 699320